

LAISVĖ

Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ — LIBERTY

Savaitinis
Jungtinėse Valstijose \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c

NO. 4

PENKTADIENIS, SAUSIO [JANUARY] 26, 1979, OZONE PARK, N. Y. 11417

68-IEJI METAI

KRISLAI

Nuosirdus sveikinimas
Antisemitizmas kelia galvą
Žodžio laisvės laimėjimas
Tarybinių menininkų
gastrolės

O turėtų skambėti priešingai
A. BIMBA

Jos didelės pergalės proga
Kambodijos (Kampučijos)
liaudis susilaukia karštų
sveikinimų iš visų plataus
pasaulio kampų. Jai sveikini-
mą jau pasiuntė ir Jungtinių
Valstijų Komunistų Partijos
vadovybė — pirm. Winston ir
sekr. Hall. Jie sako:

"Komunistų Partija laiko
Kambodijos išlaisvinimą di-
džiausiu žingsniu linkui tai-
kos ir stabilizacijos Pietryti-
nėje Azijoje ir svarbiu Wa-
šingtono-Pekino agresijos
politikai pralaimėjimu."

Jie sako, kad šis liaudies
laimėjimas atidaro kelią i
laisvą, nepriklausomą ir so-
cialistinę Kambodiją.

Iš Paryžiaus ateina žinių,
kad Prancūzijoje pradėjo
plačiai pasireikšti antisemi-
tizmas. Prieš kelias dienas
šalies sostinės priemiestyje
Drancy įvyko didžiulė liau-
dies demonstracija prieš an-
tisemitizmą. Kaip tik šiame
priemiestyje neseniai buvo
antisemitų sudeginta žydų
sinagoga.

Idomu, kad šioje protesto
demonstracijoje dalyvavo
priemiesčio parlamento na-
riai ir komunistas meras.
Tas paliudija padėties rimtu-
mą.

Prieš kiek laiko Vakarinės
Pensylvanijos Komunistų
Partijos organizacija nutarė
suroditi Frick mokyklos
auditorijoje prakalbą nacio-
naliniam partijos apšvietos
direktoriui Dr. James E.
Jackson. Bet Pittsburgho
Mokyklų Taryba uždraudė
mokyklos administracijai ko-
munistams salę išnuomoti.

Svarbus reikalas, rimta
padėtis. Kaip su žodžio ir
susirinkimų laisve, kurią vi-
siems piliečiams garantuoja
Jungtinių Valstijų konstitu-
cija?

Komunistams i pagalbą
skubiai pribuvo Amerikinė
Civilinių Laisvių Unija. Jos
advokatai Mokyklų Tarybai
pasakė: Atšaukite mokyklos
administracijai savo nelemtą
įsakymą, arba mes su jumis
pasimatysime teisme! To ir
užteko: Taryba 5 balsais
prieš 4 nutarė įsakymą at-
šaukti ir leisti Komunistų
Partijai mokyklos auditorijo-
je ruošti masinį susirinkimą.

Tai labai didelis, gražus
žodžio ir susirinkimų laisvės
laimėjimas.

"Laisvės" skaitytojai jau
žino, kad šiuo laiku Jungti-
nėse Valstijose su plačiu ga-
strolių maršrutu lankosi
prof. S. Sondeckio vadovy-
bėje garsusis Tarybų Lietu-
vos kamerinis orkestras. Jį
pakvietė ir jam maršrutą
surengė amerikinė organiza-
cija. Koncertai, kaip atrodo,
ruošiami tikrai mažiesiuose.

Labai, labai gaila, kad
mes, lietuviai, negalėsime
pasinaudoti šia proga šiem
Lietuvos menininkams su-
ruošti koncertą nors viename
kitame didmiestyje.

Sveikina demonstracijas ir
reikalauja respublikos

Paryžius. — Irano sostinė-
je Teherane ir kituose mies-
tuose tebeina liaudies de-
monstracijos prieš Sachą ir
jo sukurtą civilinį režimą su
jo paskirtu premjeru Shah-
pur Bakhtiar priešakyje. Ka-
ralius priešas, mozemų ira-
niečių vadas Ayatollah Ruho-
lah Zkhuomeni, kuris šiuo
laiku randasi Prancūzijoje,
sveikina jo giminėje vyks-
tančias liaudies demonstraci-
jas, reikalauja monarchijos
panaikinimo ir sukūrimo res-
publikos. Jis sako, kad šios
demonstracijos aiškiai paro-
do, jog Irano liaudis jau
nubalsavo prieš monarchiją.
Nepaisant Amerikos prašy-
mo ir raginimo remti Bakhtiar
vadovaujamą vyriausy-
bę, jis tebesilaiko savo nusi-
statymo. Jis žada grįžti i
Iraną ir ten tęsti kovą už
respubliką.

Pagerbtas

Andrew Young

Jis yra Jungtinių Valstijų
ambasadorius Jungtinėse
Tautose. Nacionalinis Spal-
votųjų Žmonių Susivieniji-
mas jį apdovanojo premija už
jo pasidarbavimą žmonijos
gerovei. Jis yra aktyvus or-
ganizacijos narys.

Vartojant vaistus
pataria būti
atsargiems

Nėra jokia paslaptis, kad
senyvo amžiaus žmonėse yra
palinkimas tuo pačiu laiku
vartoti net keletą rūšių vaistų.
Siuo klausimu jau pra-
dėjo rūpintis ir federalinio
Sveikatos, apšvietos ir gero-
vės departamento pareigū-
nai. Jie pataria būti labai
atsargiems. Būtinai reikia
tarti su savo gydytoju, ko-
kius vaistus ir kada galima
vartoti ir kokių negalima.
Yra netgi tokių vaistų, kurių
negalima vartoti kartu su
maistu. Būtinai reikia laiky-
tis gydytojų patarimų ir nu-
rodymų.

Taip pat šiuo laiku užsie-
nyje su gastrolėmis lankosi
Maskvos Akademiniis simfo-
nijos orkestras. Jis aplankys
Meksiką, Kanadą, na, ir
Jungtines Valstijas. New
Yorke jis duos Carnegie Hall
net du koncertus — sausio 31
d. ir vasario 23 d. Tai bus ir
mums lietuviams proga jį
išgirsti.

Atrodo, kad mūsų vyriau-
sybės šiandien šūkis yra:
"Patrankos vietoje sviesto!"
Tai ryškiausiai parodo presi-
dento Carterio Kongresui
pateiktas biudžetas. Jame
socialinių projektų saskaita
žymiai padidinamos lėšos
ginklavinimui reikalingas.

Sūkis turėtų būti griežtai
pakeistas. Jis turėtų skam-
bėti: "Svietas vietoje patran-
kų!"

SUSIRŪPINES JUODŲJŲ
ŽMONIŲ PADETIES
BLOGĖJIMU

Washingtonas. — Juodųjų
žmonių organizacijos Natio-
nal Urban League preziden-
tas Vernon Jordan labai bijo,
kad recesija ir prezidento
Carterio sumažinimas lėšų
socialiniams projektams
skaudžiausiai palies šios ša-
lies juoduosius žmones. Jis
tai pabrėžia savo paskelbtame
metiniame raporte "Juodo-
sios Amerikos padėtis
1979 metais." Dauguma juo-
dųjų amerikiečių priklauso
skurdžių kategorijai. Jau ir
taip, jis sako, skirtumas tarp
juodųjų ir baltųjų žmonių
pajamų kasmet didėja. Bet
koks ekonominis sukrėtimas
pirmiausia skaudžiausią smū-
gį kerta biednuomenėi.

Vernon Jordan esąs tikras,
kad šiemet šioje šalyje įvyks
ekonominė recesija (atslūgi-
mas, sulietėjimas).

Atleidžia daug
darbininkų iš darbų

New Jersey valstijos Es-
sex County direktorius Peter
Shapiro pranešė, kad sausio
mėnesį jau bus atleista pa-
vieto valdžios 160 darbinin-
kų. Tai bus tik pradžia. Iki
pabaigos metų busia iš darbo
pašalinta apie 700 darbinin-
kų.

Atleidimas darbininkų esąs
reikalingas pašalinimui iš
biudžeto apie \$11,700,000
deficito. Visas pavieto biu-
džetas susideda iš \$209,300,
000.

Darbininkų priešas

JOHN D. ROCKEFELLER IV

Beckley, W. Va. — West
Virginija valstijos gubernato-
rius milijonierius Rockefeller
pareiškė, kad jis ir valstijos
seimelis neis i jokias kolekty-
vines derybas bei sutartis su
valstijos valdžios darbinin-
kais. Jis nepripažįsta darbi-
ninkų unijos.

Šioje valstijoje yra apie
100,000 valdžios darbininkų.
Kiekvianse šeštas valstijose
darbininkas yra valdžios dar-
bininkas.

"Laisvės" redaktorius apdovanojamas
Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros
veikėjo garbės vardu

[TELEGRAMA IŠ VILNIAUS]

Brangus Drauge Antanai,

Nuosirdžiai sveikinu jus gražaus jubiliejaus ir Lietuvos
TSR nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardo suteikimo
proga. Ši garbinga varda jums suteikė Lietuvos TSR
Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas, pažymint jūsų
85-kerių metų jubiliejų. Tarybų Lietuvos darbo žmonės,
pažangūs lietuviai užsienyje bei progresyvi Amerikos
visuomenė gerai žino ir labai vertina jūsų ilgametę ir
turingą veiklą, kurioje pasireiškėte kaip žymus JAV
darbininkų judėjimo veikėjas, talentingas publicistas,
aktyvus TSRS, mūsų Respublikos pasiekimų propaguo-
tojas, energingas kovotojas už taiką. Mums žinomas jūsų
atsidavimas savo gimtajam kraštui, tautai, su kuria niekad
nenutraukėte ryšių, visuomet karštai tikėjote jos pasirink-
to naujo socialistinio kelio teisingumu.

Jums, gerbiamas Antanai, linkiu geros sveikatos,
visokeriopos sėkmės ir ištvermės kūrybinėje veikloje bei
kovoje už taiką ir socialinę pažangą.

Su pagarba,

P. Griškevičius

Antanas Bimba

BAIGĖ LABAI ILGA
STREIKĄ

Pittsburgh, Pa. — Plieno
išvežiotojai baigė streiką ir
sugrįžo i darbą. Jų kova
tęsėsi net devynias savaites.
Tai buvo vienas ilgiausių
streikų šios šalies istorijoje.
Darbininkai nieko nelaimėjo.
Jų streikas faktinai buvo
sulaužytas. Plieno kompani-
jos pagrūmojo teismu ir ka-
lėjimu straiką pradėt laužyti
tai unijos (Fraternal Associa-
tion of Steel Haulers) vadai
pabūgo ir patarė nariams
balsuoti už streiko nutrauki-
mą.

Tokį pakilimą davęs labai
didelis pareikalavimas auto-
mobilių, televizijų ir kitų
panašių prekių. Valdžios
žmonės tuo labai džiaugiasi
ir sako, kad tas įrodo, jog
šiemet recesijos (ekonominio
atslūgimo) mes neturėsime.

PASILIKSIAS
VAKARUOSE

Madridas. — Šiomis dienomis
čia pasirašyta Ispanijos
ir Vatikano susitarimas, ku-
riuo panaikinamas katalikų
religijos, kaip oficialios ir
vienintelės religijos, šalyje
statusas.
Kaip pareiškė spaudos
konferencijoje užsienio rei-
kalų ministras M. Oracha,
kuris pasirašė dokumentą Ispanijos
vardu, šis sprendi-
mas atitinka naujos konstitu-
cijos reikalavimus, nes joje
įrašyta, kad šalyje nėra ofi-
cialios religijos. Naujas susi-
tarimas panaikina privalomą
religinių dalykų dėstymą mo-
kyklose. Peržiūrimi kai kurie
nuostatai, pagal kuriuos val-
stybė finansuoja bažnyčią.

Teheran. — Sausio 16 dieną
įvykusiam žemės drebė-
jime šiaurinėje Irano da-
lyje žuvo 199. O tame pačia-
me rajone pernai rugsėjo
mėn. įvykusiame žemės dre-
bėjimo žuvo net 15,000 žmo-
nų.

EKONOMIJA PADIDĖJO
6.1 PROCENTO

Washingtonas. — Valdžia
raportuoja, kad paskutiniiais
praeitų metų trimis mėne-
siais šios šalies ekonomija
pakilo net 6.1 procento. To-
kio didelio pakilimo nebuvę
tikėtasi.

Tokį pakilimą davęs labai
didelis pareikalavimas auto-
mobilių, televizijų ir kitų
panašių prekių. Valdžios
žmonės tuo labai džiaugiasi
ir sako, kad tas įrodo, jog
šiemet recesijos (ekonominio
atslūgimo) mes neturėsime.

Princas Nardom Sihanouk

Prieš kiek laiko jis čia
atvyko Kambodijos nuversto
režimo atstovu Jungtinėms
Tautoms skūsti Vietnamo
Specialistinė Respubliką.
Dabar jis sako, kad tūlam
laikui pasilikęs gyventi Vaka-
ruose, tai yra, Jungtinėse
Valstijose.

Kubos Respublika pilnai
remia Vietnamo Respubliką

Havana. — Prieš kelias
dienes Kubos užsienio reika-
lų ministerija paskelbė pa-
reiškimą, kuriame sakoma,
kad Kubos Respublika pilnai
remia Vietnamo Socialistinę
Respubliką, Kinijos vadovy-
bė nuolat rengia provokaci-
jas.

Pareiškime pabrėžiama,
kad šios provokacijos buvo
siejamos su Pekino parama
Pol Poto-Jeng Sario režimui,
kurį nušlavė didvyriška
Kambodijos (Kampučijos)
liaudis, vadovaujama Kam-
bodijos vieningojo nacionali-

nio gelbėjimo fronto. Tuo
pačiu prieš kaimynines šalis
buvo padarytas galas nusi-
kaltimams ir agresijai, at-
vertas kelias i demokratiją,
taiką, tikrą demokratines
Kambodijos nepriklausomy-
bę ir pažangą.

Tuo pačiu laiku Kubos už-
sienio reikalų ministerija
reiškia susirūpinimą dėl Ki-
nijos ginkluotųjų pajėgų kon-
centravimo Vietnamo Socia-
listinės Respublikos pasieny-
je ir patvirtina, kad Kuba
pilnai solidarizuojausi su tvir-
ta Vietnamo pozicija ginant
savo suverenumą.

Dėl popiežiaus vizito
smarkios diskusijos

Puebla, Mexico. — Sausio
26-30 čia lankysis Popiežius
Jonas Paulius II. Tam jau
viskas paruošta. Jis čia at-
vyks atidaryti trečiąją Loty-
nų Amerikos Katalikų Baž-
nyčios vyskupų konferenciją.

Dėl jo vizito Meksikoje
prasidėjo smarkios diskusi-
jos. Katalikų bažnyčios vir-
šylos ir šiaip reakcinės jėgos
jo misiją karštai sveikina,
bet pažangioji visuomenė
kritikuoja.

Meksikoje yra 65 milijonai
katalikų. Labai bijoma, kad
popiežiaus apsilankymas san-
tykius tarp bažnyčios ir val-
stybės labai paaštins. Iki
šių laikų santykiai buvo puše-
tinai ramūs.

Savo vizito klausimu po-
piežius jau turėjo pasitarimą
su Lotynų Amerikos Italijoje
esančiais diplomatais. Yra
planuojamas jo privatus susi-
tikimas su Meksikos presi-
dentu Lopez Portillo.

NAUJAS VITAMINO "C"
VAIDMUO

Charleston, S. C. — South
Carolina Medicinos universi-
tetas pradėjo tyrinėti galimą
vitamino "C" vaidmenį kovo-
je su įvairiomis ligomis, ku-
rios kankina diabetikus (cu-
krine liga sergančius žmo-
nes). Manoma, kad šis vita-
minas ir čia gali būti efektin-
ga priemone. Jau esą suras-
ta, kad cukrine sergančiuose
žmonėse vitamino "C" kiekis
daug mažesnis negu šiaip
žmonėse.

MĖSOJE PAVOJINGI
CHEMIKALAI

Washingtonas. — Nauji
valdžios tyrinėjimai rodo,
kad apie 14 procentų super-
marketuose parduodamos
mėsos bei paukštienos yra
chemikalų, kurie yra pavoj-
ingi vartotojų sveikatai, gali
pagimdyti vėžį ir kitus nega-
lavimus. Jie esą ten patekę
nelegališkai. Bus stengiamasi
juos pašalinti.

IR VĖL IZRAELIO
ĮSIVERŽIMAS Į LEBANĄ

Beirut. — Sausio 19 dieną
ir vėl skaitlingos Izraelio
karinės jėgos buvo įsiveržusios
net dešimtis mylių i
Lebano teritoriją ir pridarė
daug žalos. Jos užmušė dau-
giau kaip 40 palestiniečių ir
lebaniečių. Paskui, atkeršijimui,
palestiniečiai partizanai
buvo užpuolę Izraelio du kai-
mus. Ten padaryti nuostoliai
nežinomi.

Popiežius
Jonas Paulius II

Jeruzalimas. — Sausio 18
d. čia turguje sprogo bomba
ir sužeidė 21 žmogų.

Jos mirtis, didelis
nuostolis

New York. — Sausio 16
ligoninėje iš gyvųjų tarpo
išsiskyrė pažangiečių laikraš-
čio "Daily World" adminis-
tracinė redaktorė Ruth Tho-
mas, tik 53 metų. Jai gyvybę
atėmė vėžio liga.

Ruth Thomas buvo labai
kruopšti ir gabi darbininkė,
su visu dienraščio kolektyvu
labai gražiai sugyveno. Jos
mirtis — didelis smugis dien-
raščiui ir visam pažangiečių
judėjimui.

RUTH THOMAS

LAISVĖ

LITHUANIAN
WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$10.00	United States, per 6 months	\$ 5.50
Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$ 5.50
Foreign countries, per year	\$12.00	Foreign countries, 6 months	\$ 6.50

Pamiršti farmų alginiai darbininkai

Kai saskrydžiuose kalbama bei spaudoje rašoma apie Jungtinių Valstijų darbininkus ir jų kovas, mintyje turimi pramonės darbininkai ir jų organizacijos. Bet kaip su šios šalies alginiais farmų darbininkais, kurių yra arti šeši milijonai? Kaip apie jų darbo sąlygas, apie jų algas bei organizacijas? Apie juos šiais laikais nė neprisimenama, tartum jų visiškai nebūtų.

Stai kodėl su dideliu įdomumu skaitome pažangiojoje spaudoje pranešimą apie sausio mėnesio 17-19 dienomis Washingtone įvykusią NAFO (National Association of Farmworkers Organizations) konferenciją, kurioje dalyvavo 100 delegatų. Jie visi buvo labai kovingai nusiteikę. Konferencijoje, apart kitų, kovingą kalbą pasakė kongresmanas Ronald Dellums, demokratas iš Kalifornijos. Jis pasmerkė vyriausybės politiką, jos nesiskaitymą su darbo liaudies poreikiais ir troškimais. Jis pakeltu balsu sakė: "Mes negalime toliau kęsti, kad mūsų mokesčių bilijonai dolerių eitų neutroninėms bomboms, B-1 bomberiams ir Trident submarinams gaminti, kuomet tie bilijonai mums taip neapsakomai reikalingi naujo, šviesaus mums ir mūsų vaikams rytojaus statymui!" Kongresmano kalba delegatų buvo labai entuziastiškai priimta.

Konferencija priėmė visą eilę rezoliucijų ir pasisakė už sukūrimą plačios koalicijos šalyje praversti pagrindinės reformoms. Konferencija taipgi nutarė tuojau pradėti energingiausią kampaniją už įtraukimą į NAFO visų farmų alginį darbininkų. Aišku, kad tos NAFO pastangos iš stambiųjų farmų savininkų susilauks pusės, griežčiausio pasipriešinimo.

Jam čia neturėtų būti vietos

Kalbame, kad greitai laiku Irano karalius (šachas) Mohammed Reza Pahlevi atvyks į Jungtines Valstijas ir, žinoma, įėjus Irane bus panaikinta monarchija ir jam ten sugrįžti į sostą bus nebemanoma, jis čia su visa šeima pastoviai apsigyvens. Jį čia išskėstomis rankomis pasitiks mūsų prezidentas Jimmy Carter ir visa vyriausybė. Čia jam jau paruošti puikiai palociai.

Pažangiečių dienraštis "Daily World" reikalauja, kad Sachas nebūtų į šią šalį įleistas, kad jam nebūtų suteikta jokia prieglauda. Sachas Pahlevi yra žmonių skerdikas, kad jo įsakymu, kaip žinia, jo armija nužudė šimtus Irano darbininkų, studentų bei intelektualų. Dienraštis sako, kad paprasčiausias žmoniškumas reikalauja, kad šiam masiniam žmonių skerdikui šios šalies durys būtų kietai uždarytos.

Reikia tikėtis, kad prieš planavimą šiam žmonių skerdikui suteikti šioje šalyje prieglaudą kils ir daugiau protestų. Sachas Pahlevi turi būti ne sveikinamas, užtariamas arba globojamas, bet nubaustas sunkių darbų kalėjimu, kad jo visi turtai, kurie, sakoma, siekia net tris bilijonus dolerių, tiek Irane, tiek užsieniuose, būtų sukonfiskuoti ir panaudoti Irano darbo liaudies poreikiams, kad jo šeimos nariai turėtų, kaip ir bilijonai pasaulio kitų žmonių, savo prakitai pragyvenimą pelnytis. Tik toks Sacho Pahlevi likimo išsprendimas būtų teisingas ir žmoniškas.

Labai didelės reikšmės filmas

Jau tūlas laikas per CBS televizijos tinklą šios šalies rytuose penktadienį vakarais yra demonstruojamas filmas "The Unknown War" ("Nežinomas karas") Jis pagamintas iš dokumentų apie Antrojo pasaulinio karo eigą Rytų fronte, apie tai, kaip hitlerinės armijos buvo Raudonosios armijos sutriuškintos, kaip hitlerininkų okupuoti ir pavergti kraštai, kurių tarpe, kaip žinia, buvo ir Tarybų Lietuvą, tapo išlaisvinti. Prie jų nieko nepridėta. Filmui įvadą kas penktadienį padaro įvadą ir vaizdus aiškina žymusis Amerikos aktorius Burt Lancaster.

Filmas "Nežinomas karas" susilaukė plačiausio užgyrimo. Jį užgyrė net National Educational Association ir visus amerikiečius ragina filmą pamatyti.

Bet, žinoma, filmą su didžiausiu pasipiktinimu kritikuoja ir smerkia įvairiausio plauko reakcininkai, kurių tarpe užtinkame ir lietuvių tautos atmatas. Antai Chicagos Tėvų Marijonų "Draugas" (sausio 15) šaukia: "Tai propagandinis Sovietų filmas, klaidinantis amerikiečius." Jis labai pakenksiąs lietuviškų "vaduotojų" veiklai ir tikslams. Stebisi ir, pyksta, "kad iš skaitlingo skaičiaus Amerikos rytų pakraščio pabėgėlių ir bendrai lietuvių gyventojų iki šiol spaudoje viešpatauja. Šiai svarbiai propagandinei indokrinizacijai—tyla Nereagavimas tai lygu status quo sutikimui."

Kaip šiaip visi geros valios amerikiečiai, taip ir Amerikos rytų pakraščio lietuviai šiuo nepaprastu, giliausiai jaudinančiu, istoriniu filmu žavisi.

Nieko panašaus, nieko taip rimto ir iki šiol išpūdingo šios šalies televizijoje mūsų atminime nebuvo demonstruojama.

Washingtonas. — Federalinis ligų kontrolės centras raportuoja, kad susirgimai influenza kol kas yra nesunkūs, nepavojingi. Susirgimai daugiausia pasireiškia tarp žmonių virš 25 metų amžiaus.

Taipei. — Jungtinių Valstijų ambasadorius Taiwane Mr. Leonard Unger sugrįžo į gimtinę, nes pagal sutartį su Kinija, diplomatiniai ryšiai su Taiwanu nutrūko. Tame poste Unger išstarnavo ketverius metus.

Kas ką rašo ir sako

UZ SOLIDARUMĄ SU VIETNAMO LIAUDIMI

Tarybų Sąjungos dienraštis "Pravda" aštriai pasmerkia Kinijos vadų vedamą pikčiausią melų ir provokacijų prieš Vietnamo Socialistinę Respubliką kampaniją.

"Kaip kovos prieš imperialistinę agresiją laikais, ir dabar Vietnamas susilaukia iš socialistinių kraštų bendruomenės užuojautos. Tarybinių žmonių solidarumas su jų broliais vietnamiečiais yra nesvyruojantis. Tai parodoma neseniai pasirašytoje Draugiškumo ir Bendradarbiavimo sutartyje tarp Tarybų Sąjungos ir Vietnamo Socialistinės Respublikos. Šio tikrai istorinės svarbos dokumento tikslas yra mūsų žmonių taikaus, kūrybingo darbo interesus ir draugystę praplėsti ir pagilinti. Platiškos pasaulio liaudies simpatija yra Vietnamo pusėje."

"Visuomenės abejingumas daugiausia yra pagrįstas klaidingais spėjimais apie Kultūros Židinio ateitį. Labiausiai vyraujanti nuomonė yra ta, kad Brooklyn'ą vyskupija arba Pranciškonų ordinas turi teisę Kultūros Židinio konfiskuoti. Ar yra bent kiek teisybės šiame spėjime?"

SACHO LIKIMA APVERKIA MŪSŲ AMERIKĄ SPEJA

Kanadiečių laikraščio "N. L." (sausio 12 d.) redaktoriai galimai apverkia "vargšo" Irako karaliaus šacho likimą. Girdi:

"Irane didelės riaušės. Reikalaujama Sacho Reza Pahlevi pasitraukimo, nors jis vienintelis, kuris pasiryžo ir daug padarė savo krašto sumoderninimui. Nuo 1960 m. jo valstybės gyventojų pajamų vidurkis pakilo 4 kartus. Opozicija kilo iš fanatiško religinio sparno, nepripažįstančio sumoderninimo. Kiti nepatenkintieji absoliučia šacho galia ir protegavimu šeimos bei artimųjų, kurstomi Sovietų, prisijungė prie pimosios grupės. Sachas sutiko su eile koncesijų, nori pasilikti krašte, kad ir apribota galia. Kiti reikalauja jo išvykimo, paliekant sūnų karaliaus pareigoms."

Kaip žinia, šachas jau išdūmė į užsienį.

Tie nelaimingi "N. L." galvočiai yra labai susirūpinę ir mūsų Jungtinių Valstijų likimu ir įspėja prez. Carterį ir jo patarėjus apie jiems gresiančią didelį pavojų. Kalba eina apie derybas su Tarybų Sąjunga dėl strateginių ginklų apribojimo. Kokio ten mums dar negirdėto S. Setkaus lūpomis jie sako:

"Brežnevas pareikalavo greitai pasirašytos SALT—ginklų gamybos apribojimo sutarties, arba būsia Amerikai blogai. Sis grąšinimas amerikiečių buvo ramiai atmetas. Jie iš savo pusės nurodė, kad tokios sutarties Kongresas gali ir nepriimti, kol sovietai nesustabdys tokių veiksmų, kokius praveda Afrikos Angoloje, Abisinijoje ir bando praversti kitur."

Amerikiečiai pradeda suprasti, kam sovietams taip greitai reikalinga SALT sutartis, o ji reikalinga sovietų senam triukui—apgalei. Amerika šia sutartimi susirūstų rankas gaminti naujaušius ginklus, o sovietai juos gamintų slapta, nes jie reikalingi prieš Kiniją."

Bet, kaip atrodo, toji Amerikos vadovybė su jų įspėjimu arba patarimu nesiskaito. Antai tik prieš kelias dienas prezidentas Carteris pakartojo, kad jis tokiai sutarčiai pritaria, kad tokia sutartis jau baigiama ruošti, ir kaip greitai ji bus gatava, jis ją pateiks Senatui.

BANDO ĮTIKINTI, KAD SU "ŽIDINIŲ" TAIP NEATSITIKS

Kaip žinia, Brooklyn'o Tėvai Pranciškonai, kurie leidžia savaitraštį "Darbininkas," yra iš tikinčiųjų surinktomis aukomis pasistatę ga-

ga prašmatnų "Kultūros Židinį." Bet kaip su jo ateitimi?

Kaip matyti, šiuo klausimu tarp parapijonų yra kilęs didelis susirūpinimas. Nejaugi su "Židiniu" atsitiks, kaip atsitinka su lietuvių aukomis ir darbu pastatytomis bažnyčiomis, kurias pasisavina svetimačiai vyskupai?

Sis klausimas pasidarė taip rimtas ir svarbus, jog "Darbininko" redaktoriai matė reikala apie tai pasiteirauti pas "dabartinį Kultūros Fondo tarybos pirmininką ir teisinės komisijos vadovą daktarą Vytautą Vygantą." Jam buvo pastatytas toks klausimas:

"Visuomenės abejingumas daugiausia yra pagrįstas klaidingais spėjimais apie Kultūros Židinio ateitį. Labiausiai vyraujanti nuomonė yra ta, kad Brooklyn'ą vyskupija arba Pranciškonų ordinas turi teisę Kultūros Židinio konfiskuoti. Ar yra bent kiek teisybės šiame spėjime?"

Vyganto atsakymas:

Visos teisinės pastangos yra dedamos tam, kad kita-taučiai negalėtų pasisavinti mūsų bendros pastogės. Konkrečiai: kadangi legaliai fizinis Židinio turtas priklauso Tėvam Pranciškonam, tai tas turtas negali pereiti į Brooklyn'o vyskupijos rankas, nebent patys Pranciškonai taip savo patvarkymu igoalintų. Jie tokių planų neturi, ir mūsų bendros sutarties tikslas yra teisiškai tai užtikrinti. Lietuviai Pranciškonai yra padarę nutarimą, kad tol, kol vietos lietuviai norės ir galės naudotis šia bendra pastoge, jiems bus suteikta teisė ir galimybė tai daryti. Sis nutarimas yra susilaukęs paties Pranciškonų ordino vyresnybės patvirtinimo. Atseit, vyriausia Tėvų Pranciškonų institucija su lietuvių Pranciškonų siekimu ir įsipareigojimu sutinka ir jį savo patvirtinimu gerbs."

Reikia pažymėti, kad K. Židinio išlaikymo ir priežiūros uždavinys pasidarys visuomenės ir jai atstovaujančio Kultūros Fondo atsakomybė. Jeigu mes nebeuorėsime ar nesugebėsime prie K. Židinio išlaikymo tinkamai prisidėti, tada Židinio likimas atsidurs grynai Tėvų Pranciškonų nuožiūroj."

APIE ŽYMIĄJĄ TARYBŲ LIETUVOS SPORTININKĘ

Chicagos Tėvų Marijonų organe "Draugas" (sausio 12 d.) "Sporto Apžvalga" skyriuje rašoma:

"Lietuvos laikraščio "Sportas" praveštoje anketoje beveik 9000 balsuotojų vienbalsiai išrinko Vilma Bardauskienę geriausia 1979 metų Lietuvos sportininke. Ir tai jau antrus metus iš eilės. Jai priklauso pasaulio rekordas šuolyje į tolį su 7 metr. 09 cm. Ji pirmoji ir vienintelė peržengusi 7 mtr. ribą, kuri dar neperseniausiai atrodė nepasiekiamą.

Sovietų Sąjungos pirmenybėse Maskvoje ji pirmą kartą nušoko daugiau 7 m ir paliko sportišką pasaulį lyg apstulbusį ir netikintį. Tačiau, kai Europos p-se Prahoje ji pirmu šuoliu nušoko 7.09 cm, pasaulis įtikėjo, jos nuotraukos ir gyvenimo aprašymai papuošė daugelio kraštų sportiškas skiltis, spaudos, radijo ir televizijos reporteriai nebedavė jai ramybės ir gaisino jos brangų laiką.

Jos dabar bene didžiausias noras yra, kad dienoje būtų bent šešetas valandų daugiau. Juk ji dar lanko pedagoginį institutą, turi kasdien treniruotis, dažnai važinėja po visus pasaulio kraštus rungtynėms. Yra ištekejusi ir turi 4 metų sūnų Tomą.

Laiškas "Laisvei" iš Užkaukazės

Gerbiami Laisviečiai!

Sis mano laiškas bus Jums truputį netikėtas—rašau jį Sočyje—kurorte prie Juodosios jūros. Rusijos pakrantėje jau užkaukazėje. Rašau iš Kolchidos žemumos pačio pakraščio, iš Adlerio kurorto.

Adleris—tai didžiojo Sočio kurorto vienas rajonų, t. y. miesto pietinis rajonas. Sočis—tai kurortų kurortas prie Juodosios jūros. Čia ir vandens gydyklos, garsioji Macesta, čia ir poilsio namai. Gal ketvirtis milijono žmonių čia išsisi arba gydytis kiekvienais metais. Išsiuos ir aš. Profsajunga davė man kelialapį, kaip Tėvynės karo veteranui. Dar kelionei pinigų pridūrė. Va, aš ir atsiradau 19-tame rūmų aukšte Adlerio kurorte (Soči pietinė dalis). Čia visur žalia, gražu, nieko ne prasčiau, kaip Šiaurinėje Kalifornijoje. O kuo toliau į pietus—Gruzijos Kolchidoje—dar šilčiau. Arbata, mandariniai, palmės, magnolijos ir samšito gojeliai Kaukazo Slaituose. O tolu-moje—snieginos Kaukazo viršūnės. Buvau įkopus į Didžiojo Achono viršūnę, vaišinausi "Saslyku"—kepta mėsa, suverta ant plieninio iešmo. Žinia, su pietiečių prieskoniais, aštriais, it kardo ašmenys. Buvau nuvažinęs prie kalnų ežero Rica. Kilometro aukštyje virš jūros.

O, kokie čia įtaigūs kelio posūkiai, vandens kriokliai, galva svaiginantieji tarpekiai ir kanjonai! Jautiesi pakiliai, puikiai! Ir dar puikiau—tai žmonių draugystė! Suvažiuoja pailsėti iš visos Tarybų šalies. Aptarnauja

Laimė, jos vyras ją suprantą, patis buvęs krepšininkas ir mėgsta sportą. Net buvo į Taliną nuvažinęs pažiūrėti Borgo ir Gerulaičio teniso rungtynių.

Be lengvosios atletikos, Vilma dar labai mėgsta filmuoti, neužmiršta mezgimo, moka anglų kalbą, net išėina pašokti. Šiuo metu ruošiasi Europos lengv. atletikos salės pirmenybėms ir pasiryžusi neatleisti iki Maskvos Olimpiados, kur norėtų laimėti aukso medalį. Jos nuomone, 7 metrų Maskvoje turėtų užtekti medaliui, tačiau kandidačių jau tuo metu bus nemaža ir konkurencija didžiulė. Tačiau su jos entuziazmu ir energija vilties yra daug."

SAKO, PAKLYDĖLIAI SUGRĮŽTA

"Vienybės" redaktorius Jonas Valaitis savo pastaboje "Daug lietuvių lankė Lietuvą" su pasididžiavimu sako:

"1978-aisiais metais daugiau, negu bet kada, lietuvių iš JAV, Kanados ir kitų kraštų lankė Lietuvą. Lietuvoje viešėjo net ir patys daugiausiai nusistatę prieš santykius su Lietuvos žmonėmis, ypač katalikiškieji veikėjai, kaip pranciškonų leidžiamų žurnalo Aidų redaktorius J. Girnius, eilė dvasiškų. Lankėsi ir eilė kairiųjų vadų, kurie pirmiau jokių santykių su Lietuva nenorėjo palaikyti. Lietuvą lankė ir ja susižavėjo ir eilė tokių, kurie prieš eilę metų atsisakė Vienybę remti, viešai skaityti, kam ji ragino su Lietuvos žmonėmis ryšius palaikyti. Turime faktų, kad ją slapta skaitydavo, gaudami kitais vardais ar pasiskolindami iš kitų... Džiugu goginį institutą, turi kasdien treniruotis, dažnai važinėja po visus pasaulio kraštus rungtynėms. Yra ištekejusi ir turi 4 metų sūnų Tomą."

mums ne tik rusės. Yra pilna abchaziečių, gruzinų, armėnų ir kt.

Be to, čia vyksta didžiulės statybos; stato poilsio namus, pansionatus, sanatorijas. Jos užbaigus—1990-92 m. čia didžiamame Sočyje kasmet išsės virš pusės milijono žmonių. Kitą metą per metus Tarybų šalyje pagal poilsio ir gydymo kelialapius kurortuose poilsiaus net 9,5 milijono darbo žmonių. Juos pasius profesinės sąjungos. Čia neįeina į ta skaičių tie, kas poilsiauja savo lėšomis.

Taigi, poilsiauju ir aš, ir poilsiauju Kaukazo pajūryje, puikiuose subtropikuose. Todėl negaliu nepasidžiaugti, nepasidalinti džiaugsmu su Jums.

V. Dėnas

Laiškai

"LAISVĖ" NAUJU
1979 METU PROGA

V. Gulmanas

Gerbiamas Redaktoriau, mieli laisviečiai!

Tikiuosi, kad Naujuosius 1979 metus sutikote gražiai, draugiškai, palinkėdami vieni kitiems o tuo pačiu ir visiems žmonėms daug laimės, sveikatos, svarbiausia, taikos žemėje, kad pasibaigtų viena sykį tie visiems atsibodę nesutarimai, kad viena sykį būtų ištiesta ir draugiškai paspausta ranka vienas kitam. To paties linkiu ir Jums.

Nauji metai atnešė daug bėdos. Žiema su savo draugu žiemos spiegu tikrai buvo pasiutusi. Tiek, prinešė sniego, privertė, kad sunku buvo pajudėti.

Labai gerai matome Lenkijos televizijos laidas, matėme, kas dėjosi Lenkijoje tuo metu, kiek daug pasiaukojamo darbo buvo kovojant su šia gamtos stichija. Lenkai to neslepia. Į darbą išjungė visi, studentija, kariuomenė,

eiliniai žmonės, kad tik šis negandas būtų nugalėtas.

Pas mus šiuo metu jau atsileido. Šiandien temperatūra tikrai—3 laipsniai Celsijaus. Žinoma, jei dar kiek pakils, pasidarys atodėris, purvas, o su tuo susijusios įvairiausios ligos.

Siaip ypatingesnių naujienų dar nėra, kadangi nuo Naujų metų dar praėjo gana nedaug laiko.

Sirdingiausi linkėjimai iš Kapsuko, tame skaičiuje ir A. Petrikai.

Jūsų bendradarbis

V. Gulmanas

Kapsukas

1979 m. sausio 9 d.

Drg. Bimba,

Leiskit padėkoti prieš išvažiuojant į Tėvynę už malonų priėmimą ir globą. Taip pat dėkinga esu ir drg. drg. M. Stender ir Stoškinei, kurios negailėjo laiko man parodyti įdomesnes J. A. V.-jų vietas ir pabuvotųjų šeimose.

Taip pat noriu palinkėti visiems Aido choro choristams daug sėkmės privatiname gyvenime, ir lai daina visuomet esti su Jumis visais!

Lauksim atvažiuojant mūsų Brangion Tėvynėn!

Siunčiu money orderį—čekį 12-kai dolerių ir prašau pratęsti mano prenumeratą šiem metam. Be to, prašyčiau nenutraukti mums prenumeratos, nes vis kokių nors būdu stengisius ją pratęsti ir noriu būti su sūnum laikraščio "Laisvė" skaitytojais ir rėmėjais.

Tad viso geriausio linkiu visiem draugams.

Cecilia Konkulevičienė

Gerbiami Laisviečiai,

Pačių nuoširdžiausių linkėjimų puokštę siunčia Jums žurnalistas ir pedagogas iš Tarybų Lietuvos—Vyt. Dėnas.

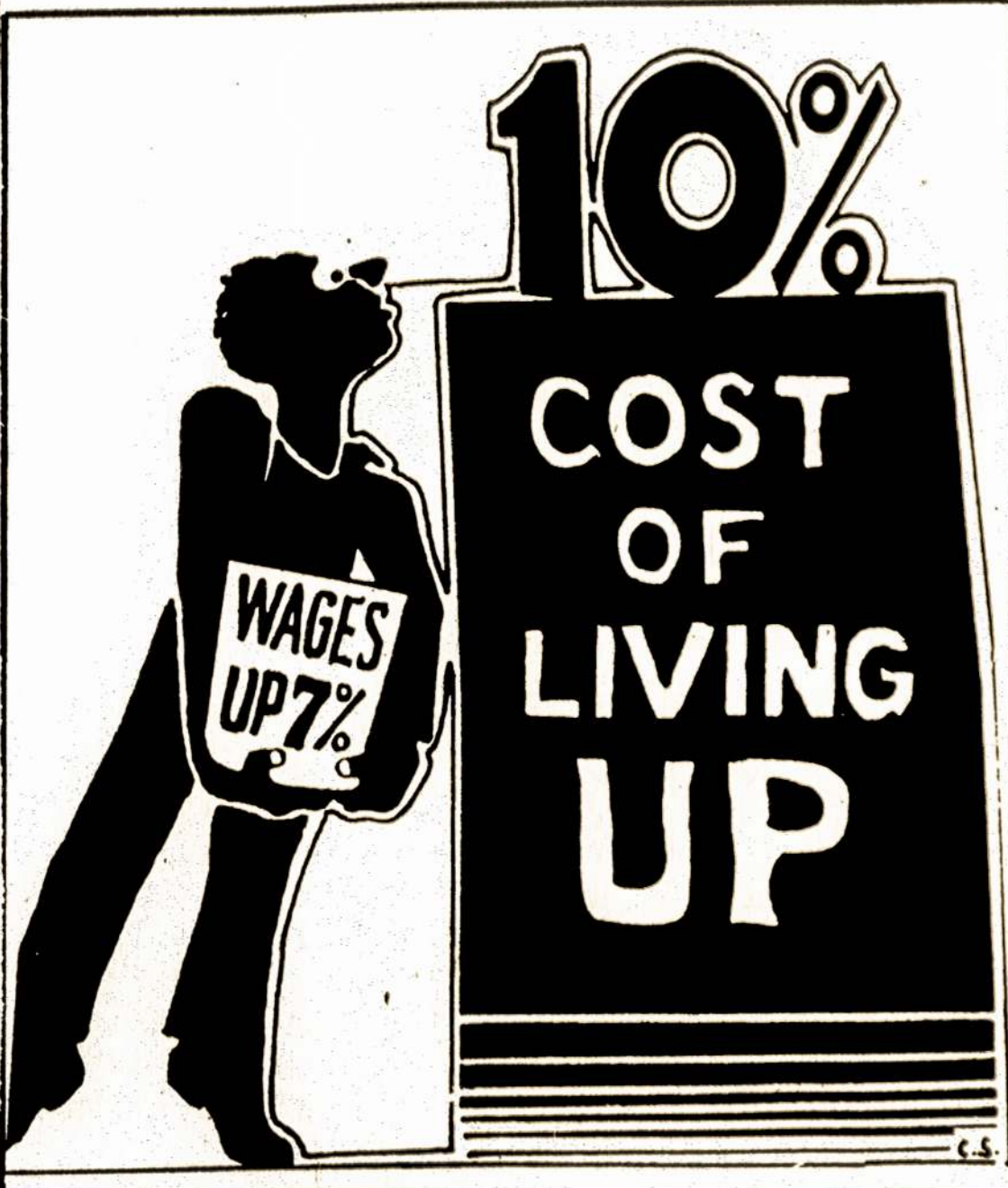
Daug daug išsipildžiusių svajonių ir nuo geriausios kloties dideliuos ir mažuos darbuos ir žygdarbiuose kilnuose. Tegyvuoja Taikos ir pažangos frontas, jo aktyvistai!

Vyt. Dėnas

CARTER JAU RŪPINASI PERRINKIMU

Washingtonas. — Demokratų Partijos pirmininkas John White sako, kad prezidentas Carter greitoje ateityje sudarys jo išrinkimo antram terminui reikalais rūpintis komitetą. Tačiau savo kandidatūros paskelbimą atidėsia iki šių metų pabaigos. Prezidento rinkimai įvyks 1980 m.

Detroit, Mich. — Michigano valstijos universiteto ekonomistai sako, kad ekonominė recesija tikrai bus, bet ji bus "švelnute," todėl nereikėtų labai nuogauti.

Sausio 22 d. valstybės ir visuomenės veikėjui, rašytojui, Socialistinio Darbo Didvyriui Justui Paleckui sukanka 80 metų. Justas Paleckis eina garbingas Lietuvos TSR Taikos gynimo komiteto pirmininko pareigas, yra Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Mano keliai į mokslą

JUSTAS PALECKIS

Mano tėvai nebuvo jokios mokyklos lankę. Jei ko nors ir išmoko, tai dėka kiek raštingiems kaimynams ar vyresniems šeimos nariams. Mano mama, kilusi iš Zemaitijos kaimo, netoli Alsėdžių, išmoko skaityti ir rašyti, bet skaitydavo tik maldaknygę, o jei paims laikraštį, tai paskaitys kokias trumpas žinutes. Užtat rašyti ji mėgo, ypač užrašinėti jai patikusias dainas. Tačiau rašydavo jį be jokių gramatikos taisyklių, kaip pati išmanydama.

Mano tėvelis buvo kalvelis, kaip sakoma dainoje. Geras kalvis ir įvairių amatų mokovas, jis į raštą nebuvo linkęs. Skaityti galėjo maldaknygę, bet tik tas maldas, kurias ir taip iš atminties mokojo. O rašė visokiom kalbom—žemaitiškai, latviškai, lenkiškai ir rusiškai—bet tik lietuviškomis spausdintomis raidėmis. Sakau—žemaitiškai, nes jis kalbėjo tikra telšiškių žemaičių tarme ir lietuvių sąvoka jam buvo neaiški. Visus ne žemaičius jis vadindavo „šalyčiais“.

Taigi iš tėvų didelio mokslo negalėjau laukti. Vis dėlto skaitymo pagrindą padėjo tėvai. Jiedu net ginčydavosi dėl mokytojų būdų, nes tėvas nupirko elementorių ir pradėjo mane mokyti sudėti skiemenis, paskui iš skiemenų žodžius. O motina mokė tarti ištisus žodžius tiesiog iš maldaknygės. Tame tėvų ginče laimėjo motina, nes iš jos išmokau pirmąjį sakinį, kuris skambėjo taip: „Sveika, karaliene, motina mielaširdystės, ir nodieja mūsų sveika...“ Gi netrukus jau savarankiškai skaičiau lietuviškai, bet jau ne maldaknygės, o kalendorius ir pasakų knyges.

Kitas mano mokslo šaltinis buvo bendravimas su draugais, kurie jau linkę mokyklai. Vienas jų buvo kaimynas latvių Jansonų berniukas Karlis, kitas Jurašūnų Jonas, o trečias Mackevičių Jonas. Jie visi buvo kiek vyresni ir jau lankę mokyklą. Būdamas su jais, aš mėgdavau žiūrėti jų vadovėlius. Ypač patikdavo skaitymo vadovėliai su paveikslais. Po paveikslais būdavo parašai, bet rusiškai, nes tada, dar caro laikais, mokyklos buvo rusiškos. Taip pamazū iš tų paveikslų parašų susipažinau su rusų rašyba ir jau galėjau paskaityti.

Egzaminas

Gerai atsimenu savo pirmąją dieną mokykloje. Tai buvo 1907 metų rudenį. Išleisdamas iš namų, mano tėvelis iškilmingai pasakė:

— Atsimink, sūnau, tai žymėtina diena ne tik tavo, bet ir visos mūsų giminės gyvenime. Žinok, kad tu esi pirmas iš visos mūsų giminės, kurs eini į mokyklą. Žiūrėk, nepadaryk gėdos.

Taip iškilmingai palydėtas, motinos už rankos vedinas, atžingsniau į netolimą Rygos priemiesčio Torniakalnio pradžios mokyklą.

Man įėjus į mokyklos kambarį, aš nedrąsiai žiūrėjau į bėgiojančius ir besistumdantiuos berniukus. Jie kalbėjosi daugiausia latviškai, nes tai buvo priprasta gatvės kalba, o kai kas kalbėjo rusiškai. Iš pažįstamų pamačiau kaimyną Mackevičių ir Maziliauskių, kurie jau anksčiau įstojo į mokyklą. Mackevičius pasakė, kad reikės laikyti egzaminus, o jei jų neišlaikysiu, pateksiu į parengiamąjį skyrių. Toks savotiškas žodis „egzaminai“ mane gerokai išgąsdino, nes nesupratau, kaip ir ko čia laikytis. Tad su drėbančia širdele, manoj dimas, kilau laiptais į pirmą aukštą.

Įėjome į didoką šviesų kambarį, kur buvo susirinkę keletas naujai įstojančiųjų. Už staliukų sėdėjo akinuotais ir geltonais vyrais—mokytojas Lukas Uozolinis, kaip vėliau sužinojau. Jis paklausė mano pavardės, vardo, tuoj pakišo man skaitymo knygutę ir liepė paskaityti. O tai buvo ta pati knygutė, kurią aš dažnai žiūrėčiau pas draugus. Apsidžiaugęs ėmiau skaityti parašus po paveikslukais:

(Idi... Sidi... Boroda...)
— Gerai,—sako mokytojas,—skaityti moki, galėsi eiti į pirmąjį skyrių.

Tuo ir baigėsi mano pirmasis „egzaminas“. Prasidėjo kelias į mokslą, su kurio vargais jau greit susidūriau.

Pirmosios dienos mokykloje

Įsigijęs nurodytus vadovėlius, susidėjęs knygas ir sąsiuvinius į kuklėterą, jau savarankiškai einu į mokyklą. Tas pats kambarys jau pilnas berniukų. Mergaitės mokesi to paties namo kitame gale. Mūsų kambaryje vienoje klaseje telpa viso trys skyriai, viso apie devyniasdešimt mokinių. Pirmasis skyrius pats didžiausias, o trečias skyrius mažiausias—16 mokinių.

Mokytojas Uozolinis, kiek pakalbėjęs apie praėjusią vasarą, paklausinėjęs vieną kitą, ką jie darė vasaros metu, uždavė kiekvienam skyriui pirmosios pamokos uždavinius. Mums, pirmokams jis uždavė vieną stulpelį iš skai-

čiavimo knygos ir kai ką paskaityti iš rusiško vadovėlio.

Parėjęs namon, tuoj pradėjau sukti galvą prie skaičiavimo sąsiuvinio. Skaitlėnes pažinau, bet nesupratau, ką reiškia tie kryželiai ir brūkšneliai. Mokytojas nieko nepaaiškino, matyt, parengiamajame skyriuje tai buvo aiškinama. Klausiu motinos, bet ji nieko negali padėti. Gi tėvas suprato, kad reikia tuos skaičius padauginti. Tad ir rašau: $3 \cdot 2 = 6$, $5 \cdot 2 = 10$, $4 \cdot 2 = 8$... ir taip toliau...

Kitą dieną mokytojas pažiūrėjo į mano sąsiuvinį, supykęs pavadino mane asilu ir perbraukė visą mano skaičiavimą raudonu rašalu, taip nieko ir nepaaiškinęs. Verkdamas grįžau namon, nedrįsęs nieko paklausti, ką reiškia tie paslaptingi kryžiai ir brūkšneliai. Padėti negalėjau, motina mane nuvedė pas kaimynus gyvenusį Lingevičių, kurs paaiškino, kad kryželis—tai pliusas, sudėjimo ženklas, o brūkšnelis—minusas, atėmimo ženklas.

Karčios buvo mano pirmosios mokslo šaknys. Bet mokyti sekėsi neblogai. Nebuvau pirmūnas, „penketukininkas“, bet vidutinis mokinių, nes nepripirtau sistematiškai paruošti pamokas, o dariau tai vis paskubomis, įvairiais reikalais užsiėmęs. Ypač pamėgau skaitymą, kuris atimdavo daug laiko, o taip pat mėgau padėti tėvui jo darbuose. Dėl tų priežasčių nukentėdavo pamokų ruošimas. Kažkaip greitai ir lengvai išmokau rašyti, už diktantus gaudavau gerus pažymius. Vėliau, kai antrame skyriuje prasidėjo istorijos ir geografijos pamokos, jas irgi labai pamėgau.

Kadangi mokytojas vienas, o mokinių arti šimto, sunku būdavo išlaikyti tvarką ir rimtį. O mokiniai labai įvairūs. Greta mūsų, mažiuku, mokėsi jau gana paaugę vyrai, išdykę ir tingus, tikri „dildos“, kaip juos vadindavom. Jie ir mažuosius skriausdavo, ir mokytojų nemalonumų sudarydavo, neklausydavo jo, prieštarau-davo.

Auklėjimo metodai carizmo laikais švelnumu nepasirūpė. Pats paprasčiausias baumsės būdas būdavo pėsiojimas už plaukų ar ausų tampymas už mažiausią prasižengimą ar blogą pamokos atsakymą. Už triukšmo kėlimą klaseje ar kita sunkesni nusikaltimą mokytojas ne tik statydavo į kampa, bet ir klupdydavo. Gi aki plėšas didžiokas, „dildas“ mokytojas kitaip suvaldyti negalėdavo, kaip lazdos pagalba. Tą lazda vartodavo kaip rodyklę prie žemėlapių geografijos pamokose, bet dažnai jai tekdavo būti baumsės priemone mokytojo rankose. Ne kartą tekdavo matyti, kaip visų akivaizdoje mokytojas pagriebdavo kokį neklaudžą ir smarkiai apkludavo lazda. Atsimenu bene du kartus tokią egzėkuciją, kada lazda lūžo ant nusikaltėlio nugaros.

Nežinau ar tie „auklėjimo“ būdai tada galiojo mokyklos taisyklėse, ar tai tik mūsų mokytojo saualė, bet tokios tikrovės liudininku man teko būti. Tikros lazdos „pirties“ man pačiam neteko „ragauti“, bet vieną kartą, kai aš ėmiau kalbėtis per pamoką su savo kaimynu, pajaučiau skaudų lazdos smūgį per ranką. Tas smūgis liko atminty visą gyvenimą. O klūpoti, stovėti kampe arba pasilikti po pavėliu yra tekę daug kartų už pamokų neparuošimą arba koki „zbitką“.

Kaip jau minėjau visas mokslo vyko rusų kalba. Tik tikybės pamokos, lenku

Tarybos—revoliucijos kūdikis

TARYBŲ VALDŽIOS LIETUVOJE IR LKP 60-MEČIUI

„Valstybinę valdžią liaudies vykdo per Liaudies deputatų tarybas, sudarančias TSRS politinį pagrindą,“—skelbia naujoji TSRS Konstitucija. Visi kiti Tarybų šalies valstybiniai organai yra Liaudies deputatų tarybų kontroliuojami.

Tarybų, kaip visaliaudinės valdžios ištakų, reikia ieškoti 1905 metų Rusijos revoliucijos audrose. Jas pavogė pačių darbo žmonių revoliucinė kūryba, masinė streikų kova.

V. Leninas, remdamasis Paryžiaus Komunos ir dviejų revoliucijų Rusijoje patyrimu, 1917 metų Balandžio tezėse atskleidė, kad Tarybos yra nauja, labiausiai tinkama tuometinės Rusijos istorinėms sąlygoms proletariato diktatūros valstybinė forma. Darbininkų, valstiečių ir kareivių Tarybos 1917 metais įtvirtino anksčiau istorijoje nežinomą tikrąją liaudies atstovavimo sistemą, kuri ryžtingai pakeitė buržuazinį parlamentarizmą.

Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos banga pasiekė ir Lietuvą. Komunistų partijos iniciatyva 1918 metais gruodžio mėnesio pradžioje Vilniuje buvo renkami atstovai į Darbininkų deputatų tarybą, o gruodžio 15 dieną įvyko iškilmingas Vilniaus miesto Darbininkų deputatų tarybos posėdis atidarymas. Taryba priėmė nutarimą, skelbiantį, kad visa valdžia miestinė pereiną į Vilniaus Darbininkų deputatų tarybos rankas.

1919 metų sausio 1 dieną įvyko iškilmingas Šiaulių miesto Darbininkų deputatų tarybos posėdis, paskelbęs, kad mieste įvesta Tarybų valdžia. Gruodžio 26 dieną Tarybų valdžia buvo paskelbta Panevėžyje, sausio mėnesį—Radviliškyje. Darbininkų deputatų tarybos kūrėsi ir kitose Lietuvos vietose.

1919 metų vasario 18-20 dienomis buvo suauktas Lietuvos Darbininkų, bežemių bei mažamečių valstiečių ir raudonarmiečių deputatų tarybų suvažiavimas, kurio dokumentai skelbė, kad Tarybų valdžia yra vienintelė valdžia, kuri remiasi plačiosiomis darbo žmonių masėmis.

Vidaus ir užsienio kontrevoliucijai 1919 metais paviko nuslopinti proletarinę revoliuciją ir užgniaužti Tarybų valdžią Rusijoje. Tačiau Tarybų idėja neišblėso Lietuvos darbo žmonių atmintyje.

Su didžiuliu entuziazmu Lietuva pasitiko 1940 metų

arba latvių, nes tokių tautybių vaikai mokėsi šioje mokykloje. Kai buvau jau trečiame skyriuje, mums pasiūlė savo noru lankyti lenkų arba latvių kalbos pamokas, kurios vyko atskirai, po prievolomųjų pamokų. Pirmą, mokiausi lenkų, o vėliau latvių kalbos.

Lietuvių kalbos man taip ir neteko mokyti mokykloje, nes jos pamokų nebuvo. Skaityti ir rašyti lietuviškai išmokau savarankiškai. Tai buvo man, žemaičiui nelengva, nes teko pratintis prie bendrosios kalbos taisyklių, paremtų aukštųjų, ypač suvalkiečių tarme. Namie buvau pripratęs tarti „gaide“, „breide“, „peins“, „douna“, „ons“, „jis“ ir t. t. Nors vėliau išmokęs „gramatiškai“ lietuviškai kalbėti ir rašyti, neužmiršau ir gimtosios žemaičių tarmės, kurią mielai vartojau, žemaičius sutikęs.

Bus daugiau...

įvykius, tarybinės santvarkos atkūrimą respublikoje. Tais metais priimta Lietuvos TSR Konstitucija nustatė, kad vietiniai valstybinės valdžios organai Lietuvoje yra apskričių, valsčių, miestelių ir apylinkių Darbo žmonių deputatų tarybos, renkamos atitinkamų teritorijų darbo žmonių rinkimais metams. Tačiau rinkimus į vietines Tarybas pavyko surengti tik po Didžiojo Tėvynės karo, 1948 metais. Pirmųjų Tarybų Lietuvos vietinių Darbo žmonių deputatų tarybų rinkimuose, tuo metu vykstant nuožmiai klasių kovai, Lietuvos darbo žmonės dar kartą vieningai pademonstravo, jog jie visam laikui pasirinko tarybinę santvarką.

Nuo pirmojo šaukimo Lietuvos TSR vietinių Tarybų išrinkimo praėjo trisdešimt metų. Tai labai nedidelis laikotarpis valstybės, visuomenės gyvenime. Bet per jį respublikoje įvyko milžiniški istorinės reikšmės poslinkiai. Komunistų partijos vadovaujamos Tarybos, jų vykdomieji komitetai, deputatų aktyviai dirbo, telkė darbo žmones, kuriant Lietuvos galingą šiuolaikinę pramonę, socialistinį žemės ūkį, ugdat kultūrą, švietimą, sveikatos apsaugą. Sparti ekonominė, kultūrinė ir socialinė raida ugdė ir pačias Tarybas, tobulėdavo jų darbo formos ir metodai.

Siuo metu Lietuvos TSR vietinius valstybines valdžios organus sudaro rajonų, miestų, gyvenviečių ir apylinkių Liaudies deputatų tarybos. Dabartinė vietinių Tarybų sistema atitinka respublikos administracinį-teritorinį suskirstymą, kuris socialistinėje valstybėje turi didelę reikšmę, ugdat gamybinę jėgą, užtikrinant glaudžius valdžios organų ryšius su gyventojais. Dabar yra 11 respublikos pavaldumo miestų, 81 rajono pavaldumo miestas, 44 rajonai, 7 miestų rajonai, 22 gyvenvietės ir 532 apylinkės.

Į visas respublikos vietines Tarybas išrinkta 28302 deputatai. Palyginę su 1948 metų Tarybomis, matome, kaip ryškiai pasikeitė jų sudėtis. Tada tik 13 procentų deputatų buvo baigę vidurinį ir aukštąjį mokslą, o dabar—daugiau kaip 77 procentai.

Tarybų vaidmens didėjimas brandaus socializmo sąlygomis ryškiai atspindi naujojoje TSRS Konstitucijoje. Tarybų šalies Pagrindiniame įstatyme, taip pat Lietuvos TSR Konstitucijoje įrašyta, kad vietinės Liaudies deputatų tarybos sprendžia visus vietinės reikšmės klausimus, vadovaudamosi visos valstybės interesais ir Tarybos teritorijoje gyvenančių piliečių interesais. Kiekviena Taryba, būdama aukščiausios valstybinės valdžios dalelė, dirba didžios valstybinės ir visuomeninės reikšmės darbe.

L. ŠPOKEVICIUS

Lietuvos TSR
Aukščiausiosios Tarybos
Prezidiumo Tarybų darbo
skyriaus vedėjas

KALTIMIMAS EL SALVADOR REŽIMUI

Mexico City. — Interamerikinė žmogaus teisių komisija apkaltino El Salvadoro dešiniųjų jėgų režimą, kad jis vienus savo politinius oponentus nužudo, o kitus kankina kalėjimuose. Komisija taip pat sako, kad šis režimas persekioja ir Romos katalikų bažnyčią.

Lietuvos orkestras—į JAV

Sausio viduryje į Jungtines Amerikos Valstijas gastrolių atvyksta Vilniaus filharmonijos Lietuvos kamerinis orkestras. Tai pirmas Tarybų Lietuvos meninis kolektyvas, kuris atliks didelę koncertinę kelionę po Ameriką. Viešnagės metu už Atlanto orkestras surengs apie 30 koncertų daugelyje JAV miestų. Koncertų programoje—klasikinė ir lietuvių kamerinė muzika: Mikolajaus Konstantino Čiurlionio, dartininių kompozitorių Felikso Bajoro ir Broniaus Kutavičiaus kūriniai.

Lietuvos kamerinis orkestras yra vienas pajėgiausių šio žanro kolektyvų Tarybų Sąjungoje. 1960 metais jį subūrė nuolatinis ansamblio meno vadovas, talentingas muzikas, šandien Tarybų Lietuvos liaudies artistas profesorius Saulius Sondeckis. Tuomet tai buvo antras Tarybų šalyje toks ansamblis po Maskvos kamerinio orkestro. Greit vilniečių orkestras užkariavo muzikos mylėtojų simpatijas savo plačia koncertine veikla Lietuvoje ir už jos ribų. Per aštuoniolika metų surengta daugiau kaip 1300 koncertų, su gastrolėmis aplankyta pusantro šimto Tarybų Sąjungos miestų. Daugiau kaip 50 kartų lietuvių muzikai grojo Maskvoje, o jau penkeri metai kiekvieną sezoną orkestras įtraukiamas į Maskvos valstybinės filharmonijos abonementą. Praėjusį sezoną orkestras surengė penkių programų koncertų ciklą Maskvos konservatorijos Didžiojoje salėje.

Ansamblio koncertinė veikla neapsiriboja Tarybų Sąjungoje. Orkestro gastrolių maršrutai, prasidėję prieš 12 metų Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, ėjo per daugelį Europos socialistinių ir kapitalistinių valstybių, pasiekė Monrealį, Londoną, Kubą. Kolektyvas sėkmingai atstovavo tarybinei tarpautiniam muzikinei kultūrai tarptautiniuose muzikos festivaliuose Varšuvoje, Plovdive, Sofijoje, Budapešte, Turku, Ehternache, Berlyne, Rusėje. Vien 1978 metais jis grojo tarptautiniuose festivaliuose „Varšuvos ruduo“ ir Liuksemburge. O 1977 metais šiuolaikinės muzikos bialalėje Berlyne orkestras ir jo dirigentas Saulius Sondeckis buvo apdovanoti Kritikos prizų. Šį aukštą apdovanojimą pelnė už ryškų Broniaus

Kutavičiaus „Džūkiškų variacijų“ atlikimą. „Džūkiškos variacijos“ įtrauktos ir į gastrolių Jungtinėse Valstijose programą.

Orkestro veikla neapsiriboja vien gastrolėmis. Tarybinė firma „Melodija“ išleido daugiau kaip 60 vilniečių muzikantų ilgai grojančių plokštelių. Kai kurias jų pakartotinai išleido užsienio plokštelių firmos. Kolektyvas dažnai koncertuoja per Vilniaus ir Maskvos, užsienio šalių televiziją, „Interviziją.“ Lietuvos televizija sukūrė filmą apie orkestrą „Diverstimentas“, kurį įsigaliojo 16 šalių televizijos studijos.

Plačiame orkestro repertuare vyrauja dvi kryptys—praities ir šiuolaikinio meistrų kūryba ir didžiulė muzika, visų pirmiausia lietuviška. Juk su orkestro veikla yra glaudžiai susijusi lietuvių kamerinės muzikos pastarųjų dešimtmečių raida. Ansamblis pirmasis atliko daugiau kaip 150 naujausių lietuvių tarybinių kompozitorių kūrinių. Geriausi jų visam laikui liko orkestro repertuare, plačiai nuskambėjo per pasaulį.

Už nuopelnus populiariausią muziką ir aukštą profesionalų meistriskumą Lietuvos kameriniam orkestrui suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio kolektyvo garbės vardas.

Orkestrą groja jauni talentingi muzikantai, kurių dauguma buvo Vilniaus konservatorijos auklėtiniai. Ansamblio siela yra jo kūrėjas ir vadovas profesorius Saulius Sondeckis. Jis pats ir ugdo kolektyvo pamainą. Nuo 1955 metų S. Sondeckis vadovauja Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos moksleivių styginių orkestrui, kuris prieš dvejus metus Vakarų Berlyne iškovojė aukso medalį Herberto fon Karajano fondo tarptautiniame jaunimo orkestrų konkurse. „Jei jaunimas taip groja, dėl muzikos ateities rūpintis netenka“—taip apie jaunuosius vilniečius atsiliepė įžymusis dirigentas Karajanas.

Perimamumas ir vieninga mokykla sieja visus tris S. Sondeckio vadovaujamus ansamblius—Čiurlionių styginių, Vilniaus konservatorių studentų ir Lietuvos kamerinį orkestrus. Su atsidėjimu jo ugdamos trys atlikėjų kartos užtikrina gražių lietuvių muzikinės kultūros ateitį.

J. ZUKAUSKAS

ŠVELNIAKILIŲ SALA

Prieš dešimt metų esu buvęs netoli Sachalino esančioje nedidelėje Ruonij saloje. Mačiau, kaip ją okupavo švelniakiliai juodžiai žvėrelių. Šią salą valdo seni patinai. Kiekvieno „vadovo“ žinioje—keletas kvadratinį metrų žemės. Salos viešpatiams žemės sklypėlis reikalingas tik haremui, kuriame jie įsikurdina po 15–20 „žmonių“.

Patinai į salą aplaukia gegužės pabaigoje. Po poros savaitų pasirodo ir patelės. Jos turi teisę pasirinkti seiminius, bet patekusioms į kurį nors haremą jau nevada iš jo trauktis. Mažyliai švelniakiliai labai rūpinasi ir pirmąsias 40–50 valandų nuolat tinda. Bet po to vaikeliu palieka likimo valiai ir ištisą savaitę prie jų neprieina. Šie, susibūrę į haremus pakrėtus, sudaro savotišką „vaikų darželį“.

Vilnius

Vytautas MYKOLAČIS

Vilniaus Universiteto 400-sioms metinėms Jubiliejiniai mokslo metai

Tarybų Lietuvos mokykloje prasidėjo mokslo metai—jubiliejiniai. Jų antrojoje pusėje (1979 m.) bus pažymima didi sukaktis—Vilniaus V. Kapsuko Universiteto 400 metinė.

Joms ruošiasi visos Lietuvos aukštosios mokyklos, su tikdamos įžymiąją datą naujais laimėjimais.

1] 67,000 studentų

Tiek studentų dabar yra Lietuvos aukštosiose mokyklose. Tai, beje, rekordinis skaičius: respublikoje dar niekad tiek nesimokė būsimojo aukštojo mokytojų, specialistų, buržuazijos valdymo metais buvo tik apie 4,000 studentų. 4 ir 67 tūkstančiai!—toks yra ūgtelėjimas. Beveik 17 kartų!

Vien tik šiais 1978/79 mokslo metais mūsų aukštasis mokyklas papildė daugiau kaip 13 tūkstančių merginų ir vaikų, kurie sėkmingai išlaikė konkursinius stojamuosius egzaminus. Į stacionarą (dieninius skyrius) įstojo 8720 studentų. Kiti iš 13 tūkstančių mokysis vakariniuose ir neakivaizdiniuose aukštųjų mokyklų skyriuose.

Į aukštąsias mokyklas būsimuosius savo specialistus siunčia respublikos pramonės įmonės, kolūkiai ir tarybiniai ūkiai. Jie teikia tiems studentams stipendijas. Tokių įmonių ir ūkių stipendiatų—šiemet įstojo daugiau kaip 700: iš žemės ūkio akademiją beveik 500, į Veterinarijos Akademiją—daugiau kaip 200, kiti—į kitas aukštąsias mokyklas.

Taigi, Vilniaus universitetui jubiliejiniais mokslo metais Lietuvoje mokosi 67 tūkstančiai studentų, neskaitant viduriniojo specialiojo mokslo studentų. Jų šiemet priimta daugiau kaip 23000.

2] Universiteto auditorijos

Didelį, gražų, jauną papildymą gavo ir senasis Vilniaus universitetas. Į jo auditorijas pirmą kartą šiemet atėjo daugiau kaip 3000 studentų. Iš jų—1870 mokysis stacionare (dieniniame skyriuje).

Būsimuosius aukštųjų kvalifikacijų liaudies ūkio ir kultūros specialistus Universitete rengia ir auklėja daugiau kaip tūkstantis mokslininkų-pedagogų. Jų tarpe yra 86 profesoriai ir mokslų daktarai, 589 docentai ir mokslų kandidatai. O iš viso (su mokslo personalu) Universitete dirba apie 3400 darbuotojų.

Kasmet gerėja studentų darbo ir buities sąlygos. Studentų miestelyje, saulėtekio alėjoje nauja daugiaaukštė korpusą gavo Fizikos fakulteto studentai. Vis daugiau studentų aprūpinami naujais patogiais bendrabučiais. Antai, 1976 m. bendrabučiuose gyveno apie 2500 studentų, o šiais—sukaktuviniams metais—netoli 5,000.

3] Studentų teatras

Universiteto studentų teatras turi dideles ir senas tradicijas, kurias puoselėja ir naujai plėtoja šiandieninė Universiteto auklėtinė karta.

Dabartinis Universiteto studentų teatras veikia nuo 1955 m. pradžios: tada buvo pastatytas V. Dychovičio ir M. Slobodskojaus vokalio "Vestuvinė kelionė." Nuo to laiko, teatras pastatė kelias dešimt scenos veikalių.

Teatro repertuare—tokie klasikiniai nacionalinės mūsų dramaturgijos kūriniai, kaip V. Krėvės "Sarūnas," vai-

dintas, beje, Trakų pilies kieme: B. Sruogos "Baisioji naktis," Vydūno "Pasaulio gaisras" ir "Prabočių šešėlis," Just. Marcinkevičiaus "Siena" ir kt.

Populiarius yra vadinamieji poezijos spektakliai. Jų tarpe yra ir JAV lietuvių poeto Jono Meko kūrybos spektaklis "Erdvės vidury."

Studentų teatrui vadovavo ar atskirus spektaklius statė būrys režisierių—M. Paulauskienė (pirmoji režisierė), paskui J. Baurėnas, A. Rozenas, J. Meškauskas, L. Ciunis, S. Nosevičiūtė, J. Pocius, R. Venckus, P. Bielskis, N. Kurklietytė, A. Cepaitytė, ilgametis teatro vadovas V. Limantas ir kiti. Jie daug pasidarbavo, ugdydami Studentų teatrą Universitete, auklėdami scenos mėgėjus—studentus.

Iš jų išaugo šiandien Lietuvoje ir už jos ribų plačiai žinomi teatro ir kino aktoriai—Universiteto auklėtiniai R. Adomaitis, J. Budraitis ir kiti.

4] Tarptautinės mokslinės konferencijos

Kuo arčiau Universiteto jubiliejus, tuo vis gausėja plataus masto renginių, skirtų sukaktiui.

Rugsėjo pradžioje prasidėjo pirmoji Vilniaus tarptautinė lazerių taikymo atomų, molekulių ir branduolio fizikoje mokykla. Ji truko aštuonias dienas, per kurias buvo perskaityta 50 pranešimų minėtai fizikos mokslo klausimais.

Pranešimus skaitė įžymūs pasaulio mokslininkai—Nobelio premijos laureatas akademikas A. Prochorovas, Lenino premijos laureatai S. Achmanovas, V. Letochovas. Buvo išklaustyti taip pat JAV, Vokietijos Federatyvinių respublikos, Švedijos, Suomijos, beveik visų socialistinių šalių mokslininkų pranešimai. Su jais dalyvavo Universitete bei kitų respublikos mokslo įstaigų atstovai.

L. Antanaitis

LIETUVOS SOSTINĖJE NAUJAS DIDELIS RYŠIŲ KOMPLEKSAS

Vilnius. — Statybinkai ir montuotojai baigė įrengti naująjį Vilniaus ryšių kompleksą—didžiausią respublikos. Jis iškilo senamiestyje, Liudo Giros gatvėje.

Kompleksą, kurį pastatė "Vilniaus statybos" tresas, sudaro trys korpusai. Juose įsikūrė daugelis ryšių įmonių. Didžiausiam jų jau anksčiau pradėjo veikti centrinis komutacinis telefono mazgas. Šis ryšių centras sujungs į vieną tinklą grupę miesto automatinų telefonų stočių. Tame pat korpusuose dvi didelio galingumo telefono stotys, aptarnaujančios Vilniaus centrą. Erdvioje salėje įsikūrė informacinė tarnyba "09".

Greitame korpuso atidarytas vienas iš didžiausių šalyje tarp miestinių pasikalbėjimų punktų. Jame—apie šimtą telefonų, daugiausia—automatų. Vilniečius ir miestovėlius kviečia ir erdvūs ryšių skyrius. Siuntiniams išduoti čia sumontuotas sandėlis-automatas, įrengtas "Sąjunginės spaudos" parduotuvė-skaitykla "Periodika."

Rockleigh, N. J. — Volvo kompanija nutarė atšaukti savo gamybos vėliausios laidos 69,000 automobilių. Jie yra su defektais ir reikalingi pataisymo. Tas pataisymas bus atliktas nemokamai.

IŠ LIETUVIO ŽURNALISTO PATYRIMU

Kas vyko Kambodijoje?

Labai anksti pabudo Hanojus 1975 metų balandžio 17-osios rytą. Tuomet gyvenau Vietnamo Socialistinės Respublikos sostinėje. Stai, dar švintant, mieste prabilo garsiaakabiai, visu galin gumu buvo paleisti radijo taškai, ėmė poškėti šūviai. Daug ką matė ir patyrė vietnamiečiai mieguisti puolę į gatves. Mes, tarybiniai žurnalistai, atvirai sakant, irgi buvome nustebinti taip staigiai prasidėjusio triukšmo ir manėme, kad sostinėje paskelbtas oro pavojus. Tačiau išgirdę per garsiaakabius pranešimą apie tai, kad raudonieji khmerai išvadavo Pnompenį, o Jungtinių Valstijų statybinis Kambodijoje diktatorius Lon Nolas pabėgo iš šalies, suprato, šio sujudimo priežastį. Vietnamiečiai, kurie įnešė didelį indėlį į Kambodijos išvadavimą nuo užsienio pavergėjų ir jų statytinių, nuosirdžiai džiaugėsi khmerų tautos pergale. Mums buvo suprantama, kas pasididžiavimas, nes žinojome, kad daugelis vietnamiečių kartu su khmerais kovėsi prieš JAV agresorius Kambodijos žemėje, kad ne vienas tūkstantis jų paaukojo ir savo gyvybę.

Prisiminiau pirmąjį draugystės mitingą Hanojuje, surengtą svečių atvykimo iš Kambodijos garbei. Vietnamiečiai nuosirdžiai tuomet sveikino Samfaną—iki šiol buvusį Kambodijos prezidentą. Kalbėse buvo pabrėžiama, kad khmerų tautos pergalė kartu yra ir Vietnamo pergalė kovoje prieš bendrą priešą—JAV imperializmą. Vietnamo Socialistinės Respublikos premjeras Fam Van Dongas tuomet pasakė, jog nuo 1975 metų balandžio 17-osios dienos taika ir ramybė turi ateiti į šį žemės kampelį.

Pakilęs į tribūną, Khieu Samfanas ilgai aistringai kalbėjo apie khmerų kovą, reikė padėkų Pekino vadovams už suteiktą paramą ir nė žodžio neužsiminė apie milžinišką vietnamiečių indėlį. Nustebino jo kalba vietnamiečius, nustebome ir mes. Kai gavome jo oficialios kalbos tekstą, ten buvo įrašytos tik bendros frazės apie Vietnamo paramą Kambodijai.

Atsitiktinumas? Kaip vėliau patvirtino įvykiai, tai buvo padaryta sąmoningai. Po keleto savaitių sužinojome, kad Kambodijos-Vietnamo pasienyje prabilo patrankos. Naujieji Pnompenio vadeivai, Pekino lyderių skatinami, socialistiniam Vietnamui pareiškė teritorinių pretenzijų, jų kariuomėnė, žudijama tūkims žmonės, naikindama kaimus, įsibrovė į Vietnamo žemę.

Pastaruosius trejus metus geros valios žmonės visoje planetoje su širdgėla seka Kambodijos tautos tragediją. Kurstoma ir palaikoma Pekino, reakcinė Pol-Poto klika buvo pavertusi šalį milžiniška koncentracijos stovykla. Telegramų agentūros perduodavo pabėgėlių iš Kambodijos pasakojimus apie tai, kaip prokinška Pnompenio viršūnė terorizuoja visus gyventojus.

Darbštuolių khmerų šalis buvo paversta "socialistine kareivių valstybe," kurioje upeliais liejosi kraujas, kur buvo vykdoma genocido politika prieš savąją liaudį. Pagal Mao mokymą čia buvo kuriama visuomenė, kurioje negali būti miestų, apyvartojimo neturi būti pinigų, pradžiam kurti šeimą, nevalia turėti jokios nuosavybės. Gyventojai prievarta suvaromi į "naujo gyvenimo kaimus," kuriuose absoliučiai

viskas suvisuomeninta. Žmonės priverčiami dirbti po 12 valandų kasdien. Menkiausias jų nusiskundimas dėl nepakankamo darbo ir gyvenimo sąlygų kvalifikuojamas kaip "nelojalumas vyraujančiai santvarkai," ir žmonės be teismo baudžiami mirtimi. Seimos išardytos. Reakcinė Pnompenio klika nenoriai įsileisdavo į savo šalį kitų valstybių užsienio korespondentus, išskyrus tik kinus.

Esant tokioms sąlygoms, khmerų tautos kantrybė išsėko. Ji pakilo į ryžtingą kovą prieš pardsidavėlišką Pnompenio kliką, prieš jos kariauną, apginkluotą Pekino ginklais, apmokytą kinų karinių specialistų. Khmerų tautos tikrieji patriotai negalėjo taikstyti su tuo, kad Pnompenio vadeivai įvėlė savo tautiečius ir kruvinas provokacijas prieš brolišką Vietnamo liaudį.

Neseniai viename iš Kambodijos rajonų buvo įkurtas Kambodijos Vieningas Nacionalinis Gelbėjimo Frontas (KVNGF). Minėto Fronto CK patvirtino savo politinę programą, kurioje sakoma, kad kova už šalies išgelbėjimą ir reakcinio režimo nuvertimą—teisėtas Kambodijos vidaus reikalas. Kitos šalys neturi teisės kištis į jos vidaus reikalus. Pol Poto klika, išdavusi šalies ir liaudies interesus, neatstovauja niekam. Toliau programoje pabrėžiama, kad KVNGF numato atkurti demokratines teises ir laisves Kambodijoje, sukurti liaudies demokratinę valstybę, kuri žengs socializmo keliu ir vykdys taikos, draugystės ir neprisijungimo kursą santykiuose su visomis valstybėmis nepriklausomai nuo jų politinės ir socialinės santvarkos.

Įkūrus KVNGF-a, patriotų kova, kurią remia visa liaudis, tapo organizuota. Išvaduota beveik visa šalies teritorija. Rašant šias eilutes, telegrafas atnešė naują pranešimą: patriotų rankose Kambodijos sostinė—Pnompenis. Režimo vadeivų kinų lėktuvų pabėgo į šalies kalnų rajonus. Naujoji revoliucinė valdžia išvaduojuose rajonuose kuria naują gyvenimą: atidaromos mokyklos, gyventojai raginami grįžti į savo gimtąsias vietas, panaikinti reakcinio režimo prievartos valdžios organai. Sudaryta Kambodijos Liaudies Revoliucinė Taryba, kuri į savo rankas perėmė visą valdžią šalyje.

Pekinas skleidžia prasimanymus, kad įvykiai Kambodijoje inspiruojami vietnamiečių. Tai grynas melas. Faktai byloja, kad daugelis Pnompenio režimo kariuomenės dalinių pereina į patriotų pusę, atsuka ginklus prieš vakarykščius vadeivus. Kambodijoje vyksta liaudies išsivadavimo karas. Nėra abejonės, kad Pol Poto režimo dienos suskaičiuotos.

VI. Burbulis

Teismas pripažino 176 kaltais ir nubauso

Seattle, Wash. — Pradžioje mėnesio buvo teisiami ir pripažinti kaltais 176 žmonės, kurie protestavo prieš statymą branduoliniu povandeninio laivo (submarino) "Trident." Tai buvo vienas pačių skaitlingiausių teismų šios šalies istorijoje. Prieš juos kaltinimai buvo grynai politiniai. Dabar jie bus nubausti. Jie yra politiniai kaltinimai. Bet mūsų prezidentas, kuris tiek daug "rūpinasi" politiniais kalnais kitose šalyse, kad nors žodeliu būtų pasmerkęs šios žmonių grupės suareštavimą ir teismą.

The Eagle

JAU RUOŠIAMASI NEW YORKO UOSTO FESTIVALIUI

Ruošimas uosto festivalių jau pavirto šiam didmiesčiui graži, išpušinga tradicija. Festivalio ruošėjai sako, kad šiemet festivalis bus iš visu iki šiol buvusių išpuodingiausias. Kaip ir paprastai, jame įvyks laivų paradas. Laivai pradės plaukti nuo žemutinės Hudsono upės dalies, pasieks Washington tiltą ir vėl grįš atgal.

Tikimasi, kad parade dalyvaus net 2,000 įvairiausių laivų. Paradas įvyks birželio 30 dieną. Pats festivalis tęsis nuo birželio 23 iki liepos 4 dienos.

Washingtonas. — Agrikultūros Departamentas ir Apilinkos apsaugos agentūra pasirašė 5 metų sutartį, kad jos nuo dabar tarsis ir bendradarbiaus. Iki šiol tarp jų ėjo ginčai, nesusipratimai įvairiais klausimais.

Septinta teisėja

Washingtonas. — Prezidentas Carteris nominavo Miss Phyllis Kravitch į federalinės teisėjos postą. Dabar jau bus septynios federalinės moterys teisėjos. Net prezidento sekretorė Judy Powell pripažįsta, kad toli gražu ne tiek moterų teisėjų, kiek jų turėtų būti. Miss Kravitch yra 58 metų ir praktikuojanti advokatė.

TOBULINAMI "RATAI" PAAUGLIAMS

Šiaulių "Vairo" gamyklos konstruktoriai sukūrė naują dviratį paaugliams, pavadinę jį Dubysos upės vardu. Naujasis dviratis—universalus, kompaktiškesnis, turi mažesnius ratus, jį patogiau laikyti namuose bei transportuoti. Be "Dubysos," Šiauliuose ir toliau gaminami "Ereliukai" bei "Kregždutės," pelnę platų pripažinimą ne tik šalyje, bet ir daugelyje užsienio valstybių.

JIS SAKO F. B. I. SUĖSTAS KORUPCIJOS

San Francisco, Cal. — Per ištisus 25 metus buvęs F.B.I. (Federal Bureau of Investigation) agentu ir iš tarnybos pasitraukęs 1975 m. M. Wesley Swearingen sako, kad Biuras yra suėstas didžiausios korupcijos, kad jo agentai užsiimdinėja nelegaliais veiksmiais. Savo kaltinimams paremti jis turi surinkęs daugybę neginėjamų įrodymų-faktų.

ATMETE LYGIŲ TEISIŲ PATAISYMĄ

Nevada valstijos senatas 14 prieš 3 atmetė pasiūlymą užgirti Lygių Teisių Pataisymą prie Jungtinių Valstijų konstitucijos. Tai didelis pataisymo šalininkų pralaimėjimas. Iki šiol pataisymą yra užgyrusios tik 35 valstijos, o reikia 38, kad jis taptų Konstitucijos dalimi.

"Laisvės" redaktoriui sveikinimai iš Tar. Lietuvos

Tarybų Lietuvos Valstybinis spaudos komitetas, Respublikos leidyklų, spaustuvių, knygynų darbuotojai nuosirdžiai sveikina Jus, J. Bilibijaus, Nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardo suteikimo proga. Linkime, gerbiame drauge Antanai, sveikatos, ilgų gyvenimo metų, išvermės dirbant pažangiojoje lietuviškoje spaudoje.

Nekrašius
Pozarskas

Didžiai gerbiame

Antanai Bimba,

Nuosirdžiai sveikiname Jus su 85-uju gimtadieniu, su Lietuvos TSR Nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardu, kuriuo pažymimi Jūsų įžymūs nuopelnai pažangiojoje visuomenėje, literatūrinėje, publicistinėje veikloje. Didžiuojamės Jūsų tauria asmenybe, linkime ilgiausius ir šviesiausius metus.

"Gimtojo krašto" redakcijos kolektyvo vardu:

Vacys Reimeris
Vilius Baltrėnas
Juozas Kuckailis

Gerbiame Antanai,

Sveikiname jubiliejinio gimtadienio proga ir džiaugiamės aukštą Jūsų darbo įvertinimu, suteikiant Jums Respublikos Nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardą. Linkime sėkmės, stiprios sveikatos, ilgų gyvenimo metų ir užsipyrimo mūsų kovoje už taiką žemėje ir geresnį darbo žmonių gyvenimą.

"Tėviškės" draugijos prezidento pirmininkas
Pranas Petronis ir visas
"Tėviškės" kolektyvas

Mielas Drauge Antanai,

Nuosirdžiai sveikinu Jus, Amerikos lietuvių darbo žmonių pažangų darbuotoją ir nenuilstamą "Laisvės" laikraščio vairuotoją, gražaus 85-mečio ir Nusipelnusio

sio kultūros veikėjo vardo suteikimo proga. Linkiu ilgiausių metų. Justas Paleckis

Dr. Antanai Bimba,

Nuosirdžiai sveikiname garbingos sukakties proga. Linkime stiprios sveikatos ir didelės laimės. Tikimės dar ne kartą matyti Jus Vilniaus Universiteto svečiu.

Prof. J. Kubilius, rektorius

Mielas Draugas Antanai,

Nuosirdžiausiai sveikiname jus Jūsų garbingo jubiliejaus proga. Jūsų idėjiškumas, ryžtingumas, principingumas ir valia žavi Lietuvos darbo žmones. Linkime ilgiausių metų, sveikatos ir laimės. Apkabiname ir bučiuojame jus. Henrikas Žimanas

Drauge Antanai Bimba,

Priimkite mūsų pačius nuosirdžiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Jūsų reikšmingo jubiliejaus ir Lietuvos nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardo suteikimo proga.

ELTOS žurnalistų vardu,
Feliksas Pažūsis

Brangus Drauge Antanai,

Sirdingai sveikinu jus garbingo jubiliejaus ir Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardo suteikimo proga. Linkiu jums tolesnės kūrybinės sėkmės, naujų brandžių mokslinių ir publicistinių kūrinių, tvirtos sveikatos ir išvermės kovoje už taiką bei socialinį progresą, laimės asmeniniame gyvenime,

Su pagarba,

L. Šepetys

Nuosirdžiai sveikiname garbingo jubiliejaus proga. Linkime sveikatos ir kūrybinės sėkmės.

Onutė ir Robertas Žiugžda

Aukso medalio laimėtoja [kairėje] S. Simonavičienė su savo modeliu R. Mockapetryte. V. Gulevičiaus nuotr.

XVI Tarptautiniame socialistinių šalių kirpėjų ir kosmetologų konkurse, vykusiam Maskvoje, pagrindini "Draugystės taurės" prizą ir penkis aukso medalius iškovojo tarybiniai specialistai. Aukso medaliu apdovanota Vilniaus kirpėja-modeliuotoja Stanislava Simonavičienė. Tai trečiasis S. Simonavičienės medalis, pelnytas tarptautiniuose konkursuose.

✱ Alfonsas Maldonis

Jei darbas nerimtas,
Nerimtas ir vaisius.
Bet laikas tas
Baigsis.

Beprasmes dorybės,
Nedaromos klaidos
Kaip smėlis
Palaidos.

Ir atkasto kardo
Kietumo neliudys
Sukritusios
Rūdys.

Kai darbas nerimtas,
Ir polėkis paškas.
Bet baigias tas
Laikas.

KANADOS ŽINIOS

Trumpai apie viską

55 mylios į šiaurę nuo Montrealo buvo pradėtas jausti silpnas žemės drebėjimas. Tai gąsdinantis gamtos reiškinys. Gerai, kad žmonės pradėjo atbusti iš religinio miego, tai dvasiškai nebega-li panaudoti žemės judesių tikintiesiems gąsdinti.

Montrealo Salvation armijos vadovai kaltina San Francisco People's Temple, kurios vadas kunigas (pastor) Jones įsivedė pasekėjus į džungles ir liepė išsižudyti. O kurie jo įsakymo nepakluso, tuos jis pats nusiuntė pas dievulį. Salaveičiai sako, kad to paseka šiemet kalėdinės aukos labai sumažėjo.

Svietimo ministeris J. Y. Morin per spaudą pranešė, kad statys naujas mokyklas. Jose bus vartojamos dvi kalbos—anglų ir prancūzų, bet nebus nei kryžių, nei biblijų, jose dėstys vien tik mokslą.

Quebeco provincijoje davi-mas nemokamai pieno ir pie-tų nupiginta kaina biednuo-menės vaikams mokyklose kainavo virš milijono dolerių.

Montrealo praeitais metais užsidarė 30 katalikų mokyklų. Priežastis—jaunos poros nebenori turėti didelių šeimų. Jos reporteriams sako: Tegū milijonieriai dabar turi dideles šeimas.

Ateinančiais metais Kanadon bus išleista 100,000 imigrantų, iš kurių 10,000 teks Quebecui.

Ateinančiam sezonui "Man and His World" paruoštas projektas dideliame gėlių paviljonui. Jis kainuos tarp 2 ir 4 milijonų dolerių.

Manitoba provincijoje 1910 metais 55 procentai gyventojų buvo prancūzai. Uždarius jų mokyklas ir spaudą, šiandien jų belikę tik 7 procentai.

Praeitais metais Quebeco pramonėje užmušti 245 darbininkai, o sužeista net 155,000! Dabar valdžia išleido parėdymą, kad jeigu darbininkas mato jo sveikatai arba gyvybei rimtą pavojų, jis turi teisę ten nedirbti, nors bosas ir lieptų dirbti. Kartu kritikuojamos darbo unijos, kad jos pirmoje vietoje žiūrincios į algas, o ne į darbininkų sveikatą bei gyvybę. Dabar kur tik įmonėje dirbs 10 ar daugiau darbininkų, jie turės turėti savo komitetą sveikatos apsaugai.

Pramoninė gamyba praeitais metais Quebeco provincijoje pakilo 19 procentų, o Ontario provincijoje tikait 11 procentų.

Montrealo bankas turi 1,200 skyrių. Juose dirba 26,000 darbininkų. Banko kapitalas—31 milijonas dolerių. Žinoma, tai kelių "šerholderių" nuosavybė.

Zmogaus teisių asociacija federalinei valdžiai įteikė pasiūlymą, kad moterims mokėtų už lygų darbą lygų atlyginimą su vyrais.

Quebeco biudžetą ateinančioms metams užgyrė visos darbo unijos. O priešingai buržuazinės partijos: jos pranašauja Quebecui katastrofą dėl perdidelio aptaksavimo, kurių metinės iplaukos bus virš \$30,000.

Taip vadinamas Akių Bankas (Eye Bank) prašo visų susipratusių žmonių, kad jie savo akis po mirties paaukotų neregiam. Dėl informacijų reikia telefonuoti: 254-3314, arba 256-2681.

Aš savo akis jau užrašiau Bankui, kai mirsiu.

Mūsų (Anglijos) karalienės metinė alga tik 3 milijonai ir 524 tūkstančiai dolerių! Siemet dar gauna pakelti 10 procentų. B. Kvietinskas

Iš pašalpinės metinio susirinkimo

Montreal, Canada. Metiniame Sūnų ir Dukterų pašalpinės draugijos mitinge, įvykusiame sausio 13, buvo malonu matyti tiek daug atsilankiusių narių. Atidarydamas susirinkimą, ilgametis draugijos pirmininkas Jonas Vilkelis visus pasveikino su Naujais metais ir palinkėjo geros sveikatos, kad nesirgtų ir nemirtų. Vėliau Vilkelienė perdavė sveikinimus, gautus iš Gimtinės nuo "Tėviškės" draugijos komiteto.

Liūdnei visus nuteikė pirmininko raportas apie perėjusiais metais mirusius narius, kurių priskaitė 14. Tai didelės nuostolis draugijai. Kiek linksmiau, kad buvęs ilgas sirgusių ligonių sąrašas šiuo laiku sutrumpėjo.

Pirmininkas pažymėjo, kad pereitais metais gana gražiai buvo atžymėta draugijos 50 metų sukaktis, apšvininkavus dideliu jubiliejiniu rengimu, kuris buvo labai sėkmingas, ir suruošiant ekskursiją T. Lietuvon.

Jau seniai kilo mintis, kad draugiją reikia pakeisti į kitą formą, kuri būtų mažiau surišta su valdžia ir aprauda. Tam prie valdybos išrinktas komitetas, bet dar nedaug kas padaryta, nes viskas netaip greit klostasi.

Valdyba šioms metams liko pati. Sunku buvo išrinkti revizijos komisiją, nes mūsų vyrai moka tik ilgai pakalbėti, "patarkuoti" dirbančius, o dirbti, kad ir lengviausia darba, nesutinka, išsiskindami, kad netinkami, o daugiausiai tiesiai pasako, kad "nenoriu." Laimei, sutiko dvi energingos kanadietės, tai Skrupskienė ir J. Kaušakienė. Buvusi revizijos komisijos narė M. Milienė šiame susirinkime nedalyvavo, bet tikimės, kad ji pasiliks ir šioms metams.

Išklausius fin. sekretoriaus, išdinkino ir revizijos komisijos finansinių raportų, paaiškėjo, kad pereitais metais draugijos išdardas paaugo \$1,140.67, kad su pradžia šių metų draugijos išdardas siekia \$31,077.49. Draugijos metinis balius numatytas pavasarį, jei bus galima gauti salę.

DU NAUJI KAPAI

Sausio 6 d. St. Agathe sanatorijoje mirė Pranas Petrauskas, sulaukęs 78 metų amžiaus. Paliko sesutę T. Lietuvoję ir kitus giminės. Buvo kilęs iš Pakarklio kaimo, Juodaikių apylinkės, Jurbarko rajono. Į šią šalį atvyko 1928 m. Prieš 35 metus gyveno Montrealo ir dirbęs įvairius darbus, protarpiais sirgo. Vėliau susirgęs plaučių džiova, gydėsi St. Agathe sanatorijoje. Kiek pasveikęs, pasiliko toje pačioje ligoninėje gyventi ir dirbti. Paskutiniu laiku sunkiai sirgo ir iš tos ligos nepasitaisė. Buvo viengungis, čia neturėjęs.

jo jokių giminų, tai jo visais reikalais, jam susirgus, rūpinosi Ch. ir A. Juškai. Jam mirus, jie labai rūpestingai ir gražiai tvarkė jo laidojimą. Jų pastangomis į šermenis ir laidotuves atsilankė kelios dešimtys tautiečių, daugelis jo asmeniškai ir nepažinoję. Drg. A. Juškie- visą šermenų laiką budėjo prie grabo. Išlydint iš šermeninės ir kapu, atsisveikinimo žodį tarė J. Urbanavičius. Po laidojimo, visi buvo Juškų pakviesti puikiems pietums.

Velionis buvo ilgametis LLD narys ir pažangios spaudos skaitytojas ir rėmėjas.

Velioniui ramiai išsėdęs Kanados žemelėje, o artimiesiems gili užuojauta.

Po ilgos ligos sausio 9 d., mirė vilasietis Antanas Kirkus. Liko liūdinti žmona, duklė, anūkėlis ir brolis Mykolas Kirkus. Apie šį velionį žadėjo plačiau parašyti P. Bendžaitienė.

Marytės Milienės mamytė mirė T. Lietuvoje. Gili užuojauta.

Jau labai seniai serga Justina Jurgickienė.

Torontietė J. Naruševičienė ir A. Suplevičienės sesutės duklė į Prano Suplevičiaus laidotuves buvo iš J. A. V. atvykusios.

Edvardas Matulevičius su šeima iš J. A. V. šventės praleido Montreale pas savo mamytę ir patėvį Andrijauskus.

Į Floridą, saulute pasikaitinti išvyko St. Virbalas, J. Petrulis, L. Simonelis ir J. Lubinskas. P-re K.

Montreal, Que., Canada

Noriu ir kitiems perduoti gražius išpūdžius, kuriuos teko patirti Onos Draugijos susirinkime. Tai buvo vienas išpūdgingiausių susirinkimų. Kartu buvo ir banketas. Dalyvavo daug narių ir pašalinių.

Draugijos pirmininkė Marytė Salčiūnienė pasitraukė iš ilgų metų pareigų. Jis labai maloniai kalbėjo. Pateikė raportą, plačiai apibūdindama, kiek buvo daug Draugijos gerovei nuveikta. Padėkojo nariams už kooperavimą.

Marytė mokėjo su visais nariais gražiai sugyventi, todėl ji buvo visų didžiai gerbiama. Ne veltui ji išbuvo net 20 metų Draugijos pirmininke.

Atsidėkodamos narės jai įteikė vertingą dovaną ir palinkėjo ilgų metų gero poilsio. Marytė Salčiūnienė pirmininkės vietą perdavė Elenutei Karilieni, kuri toms pareigoms taip pat labai tinkama, gabi, draugiška, maloni. Ji irgi yra daug pasitarnavus Draugijai. Todėl narės ją šiltai sutiko.

A. Versinskienė

MONTREAL, QUE., CANADA

Mirus

Antanui Kirkui

Reiškiame gilią užuojautą Velionio žmonai, dukrai, anūkėliui Mykolui, broliui ir visiems artimiesiems.

J. Mikalauskas
P. Bendžaitienė
V. Zavišienė
P. Valinčienė
T. Matiuksas
E. Vilksis
B. Kvietinskas
A. Suplevičienė
J. Kuica
P. Meškiniš
J. E. Urbanavičiai
F. S. Spaičiai

F. G. Kušleikiai
A. M. Semijonai
L. P. Kisieliai
J. N. Norris
Ch. A. Juškai
J. J. Vilkeliai
B. M. Salčiūnai
V. Rudinskai
J. N. Brakniai
J. Stukas
St. Virbalas

Patarimas automobilistams

You and your car

If you can't afford to have a tow truck follow you around all winter, try these 10 tips for 10 degree weather:

(1) Carry a 25-pound bag of cat litter in your car trunk for emergency traction on ice and snow and for extra weight on the rear wheels. Throw a generous amount of litter under the back tires if they begin spinning.

(2) Keep your fuel tank as full as possible to avoid moisture condensation and fuel line freeze-up.

(3) If the door locks on your car freeze, pour a little lighter fluid over them.

(4) Put a sheet of plastic or cardboard over the windshield when you park the car at night. This protective covering will save scraping ice off the window in the morning.

(5) Be equipped for the worst; carry a winter storm kit. A flare, a scoop shovel, a blanket, and a plastic garbage bag are good for a basic kit. The garbage bag makes an ideal emergency windbreaker if you should have to walk for help.

(6) If you become stranded in your car, clear the snow away from your exhaust pipe to prevent carbon monoxide poisoning. Also, only run the engine ten minutes out of every hour to save gas.

(7) If you don't have a garage, throw a large blanket over the front of the hood and grille. Your engine will start faster in the morning.

(8) Never attempt to push a stalled car by yourself in extremely cold weather. Over exertion in the bitter cold could lead to a heart attack—even for people in apparently good physical condition.

(9) If your car starts to slide on ice turn your steering wheel in the direction of the slide. Don't slam on the brakes; pump the brakes lightly.

(10) To start your car when the engine is cold, first pump the gas pedal four times. Then hold the pedal down firmly while you turn on the ignition. Some engines vary, so check your car owner's manual first.

"Daily World"

Ruduo

Snaudžia miškas palinkęs prie kelio, Rasos varva nuo beržo šakų Negirdėti paukščių dainelės, Nebeliko skaisčiųjų žiedų.

Vien tik vėjas po mišką linguoja, Vien tik gaudžia nuo vėjo giria, Gal pavasarį medžiai sapnuoja, Gal jų šakos svyruoja sapne...

Kestutis Balčiūnas

MONTREAL, QUE., CANADA

MŪSŲ PADĖKA

Mirus Juozui Lesevičiui, reiškiamė mūsų širdingiausia ir giliausia padėka visiems, kurie pirkote gėles, užjautėte laiškais, taip gausiai atsilankiusiais į šermenis ir palydėjusiais į amžiną poilsio vietą, visiems už pasakytas gražias kalbas, už platų apie Velionį aprašymą. Jūsų toks gausus atsilankymas, palengvino mums pergyventi skaudų momentą. Ačiū J. ir P. Skripkams už vietą pietums.

Žmona—ANNIE LESEVIČIENĖ
Duktė—LINDA
Žentas—GRAHAM WICKERS

MONTREAL, QUE., CANADA

Mirus

Pranui Petrauskui

Reiškiame gilią užuojautą velionio sesutei T. Lietuvuje ir visiems artimiesiems.

Ch. A. Juškai
B. M. Salčiūnai
A. E. Morkevičiai
J. N. Kaušylai
J. N. Norris
J. E. Urbanavičiai
V. O. Verbylai
M. A. Paragiai
L. P. Kisieliai
J. J. Vilkeliai
J. V. Knistautai
A. K. Keršiai
P. Vytas

P. Botyrius
B. Kvietinskas
S. Petronienė
Ch. Lukošas
M. Janušienė
J. Stukas
J. Ležinskas
E. Vilksis
M. Čekaitienė
M. Smetonienė
St. Virbalas
V. Vekterienė
A. Einikis

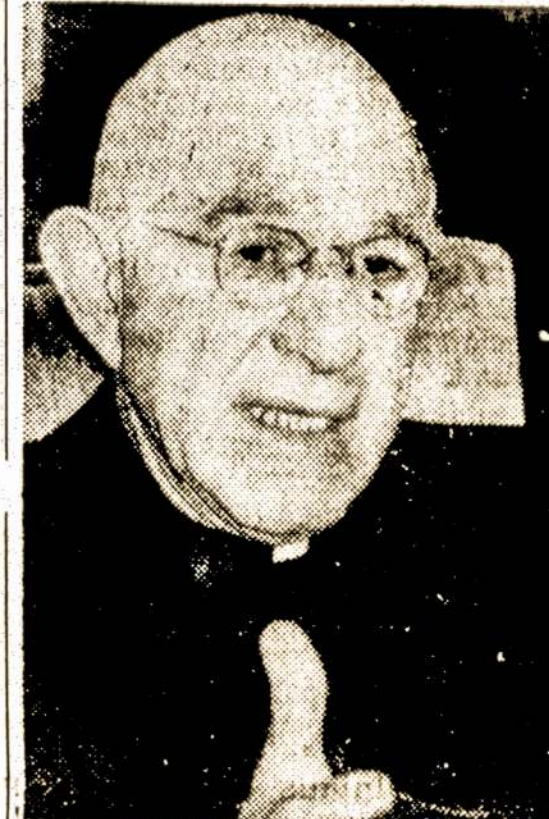
JAU IR JIS SIŪLO TARTIS DĖL TAIKOS

Park Chung Hee

Seoul. — Pietų Korėjos diktatorius prezidentas Park Chung Hee jau siūlo Šiaurinės Korėjos vadams vėl pradėti pasitarimus ieškant susitaikymo. Jis sako, kad jo atstovai visada pasirengę susitikti ir tartis su S. Korėjos atstovais. Kaip žinoma, Pietinė Korėja yra Jungtinių Valstijų satelitas, jos prezidentas yra jų įrankis. Pietų Korėjoje Jungtinės Valstijos palaiko savo militarinę bazę.

VYSKUPAS PANAUDOS RADIJĄ BAŽNYČIAI GARSINTI

Vysk. Francis Mugavero

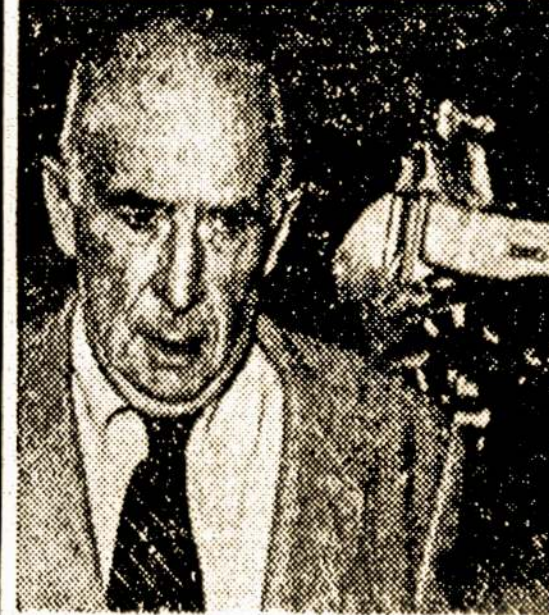
Brooklyne ir Queens yra apie 1,500,000 katalikų. Jų vadu yra vyskupas Francis Mugavero. Jiems vadovauja jau 10 metų. Jis esąs labai susirūpinęs bažnyčios lankytojų skaičiaus mažėjimu. Jei girdi, prieš 10 metų reguliariai bažnyčią lankydavo 52 procentai tikinčiųjų, tai šiandien jų tėra 42 procentai. Mažiau lanko bažnyčią, mažiau aukoja bažnyčios reikalams, sunkiau vyskupui išsiversti...

Stai ir kilo vysk. Mugavero galvoje mintis panaudoti radiją bažnyčios būniui garsinti. Jau esą susitarta su radijo stotimi WOR. Jis naudos tarp 7 ir 8, ryto visa valandą net per 52 savaites. Vyskupija radijo kompanijai turės sumokėti \$15,000.

PALEISTAS IŠ KALEJIMO

Montgomery, Ala. — Jis buvo vienas iš Watergate kalinių, nubastas nuo dviejų iki aštuonių metų kalėjimu. Atliko 19 mėnesių bausmės ir sąlyginiai tapo paleistas. Kiti to skandalo "didvyriai" buvo paleisti pirmiau.

John N. Mitchell laike Watergate skandalo buvo šalies generalinio prokuroro ir vaidino labai svarbų vaidmenį Nixono administracijoje ir Demokratų partijos buveinės užpuolime prieš prezidentinius rinkimus.

John N. Mitchell

Vienas iš senoviškos pamario pirkios imituojančių žinybinių poilsio namų. Tokie dabar plačiai statomi Kuršių nerijoje: Nidoje, Preiloje, Pervalkoje, Juodkrantėje.

M. Baranausko nuotrauka

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Joseph J. Garszva

Undertaker and Embalmer

HAVEN HILL FUNERAL HOME, INC.

104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: 846-1970

BROCKTON, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Povilas Vaitekūnas

Gruodžio 26 d. suėjo metai kai mus palikai liūdesyje. Mes Tavęs nepamiršim, kol būsime gyvos.

Žmona—ANNA VAITEKŪNIENĖ
Dukra—LILJA VAITEKŪNAITE

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Justinui Stančikui

Reiškiame širdingą užuojautą žmonai Petronėlei, pusbroliai Jonui Stančikui, sesutei Lietuvoje, giminėms bei draugams.

L. L. D. 45 KP. ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Justinui Stančikui

Reiškiame širdingą užuojautą žmonai Petronėlei, pusbroliai Jonui Stančikui, sesutei Lietuvoje, giminėms bei draugams.

Anna Rutkauskas
Adelė Rutkauskas
Lucy Mass
J. Keller
P. Keller
M. Gružinskas
A. Pateckas
P. Pateckas
W. Dūda
E. Dūdienė
J. M. Milleriai
A. M. Raškauskai
A. Pakalniškienė
W. Dubendris
N. H. Samanick
D. Mikalauskas
A. Budris
J. Stančikas
L. Tvaska
J. Vaitkus
B. Vaitkienė
E. Valley
Julia White
B. Jankauskas
F. M. Walaičiai
B. M. Brannen
A. Jocius
A. Jocienė
J. T. Lukai
Marcelė Vasiliauskienė
St. Daraška
F. Kontenis
J. Dobrow
H. Dobrow
R. Feifer
H. Feiferienė
P. Simėnienė
H. Jeskevičiūtė
T. Soliūnienė

A. P. Lukai
A. Mikalajūnienė
M. Sharova
J. Andriulienė
A. Brewer
T. Rittsteiger
S. V. Kuzmickai
N. Petronienė
J. M. Kriščiūnai
J. Šarkiūnas
H. Šarkiūnienė
T. Yuknis
J. Judickas
F. Bunkus
J. Bowman
V. Repeka
M. Repekienė
V. Kasper
M. Vilkauskienė
J. Gresh
V. V. Bunkai
H. Janulytė
L. Strack
W. Kelley
K. Kelley
W. M. Stoliai
H. Siaurienė
M. Allison
R. Zaluba
Kostas Damalakas
E. Damalakienė
A. Yutas
V. Paulauskas
P. A. Aleknai
Ona Klimienė
F. Mack
Al. Capp
B. Capp
A. Lušis

J. Greblis

ST. PETERSBURG, FLA.

Sausio 6 įvyko Lietuvių Piliečių salėje LLD 45 kp. metinis susirinkimas. Jį pravedė kuopos pirm. S. Kuzmickas. Tylos minute pagerbta mirusi kuopos narė Alyšė Sermukšnienė. Pirmininkas S. Kuzmickas pateikė metinį raportą. Sakė, kad kuopos veikla ėjo nustatyta tvarka, susirinkimai įvyko kiekviena mėnesį, kuopos renginiai buvo įvairūs. Buvo paminėta tarptautinė motinos diena ir tėvų diena. Taipgi visuomet buvo prisiminta mūsų spauda. Kuopos nariai su valdyba gražiai kooperavo. Dėkojo chorui ir mokytojai H. Janulytei už padainavimą kuopos renginiuose, taipgi korespondentams už aprašymą spaudoje mūsų veiklos.

Raportus pateikė ir kiti valdybos nariai—finan. sekr. Julė Andriulienė, išdininkas P. Alekna, protokolų sekr. B. Vaitkienė, knyglinė Al. dona Alekniene. Jie pranešė, kad 1978 metais į mūsų renginius atsilankė svečių iš tolesnių vietų net 509. Renginių kuopos raportą pateikė S. Kuzmickas, P. Mokapetris. Visi raportai priimti. Susirinkimą pabaigus, mūsų šeimininkai pateikė pietus. Po pietų S. Kuzmickas pranešė, kad turime svečių iš New Yorko: LLD-jos centro sekretorė "Laisvės" ir administratorė Ieva Mizarienė. Ir darbuotojai prie Suvienytų Tautų: žurnalistas Jonas Lukoševičius ir jo žmona Banga. Svečiai buvo pristatyti pakalbėti: Ieva Mizarienė perdavė sveikinimus nuo New Yorko pažangiųjų lietuvių, pagyrė mūsų sutartiną pažangią veiklą. Ji sakė, kad 45 kuopa yra didžiausia ir veikliausia mūsų organizacijoje. Linkėjo nariams veikloje. Pranešė, kad "Laisvės" vajininkas Povilas Alekna laimėjo pirmąją vajuos dovaną. Linkėjo Povilui ir toliau darbuotis spaudai palaikyti.

Pristatytas Jonas Lukoševičius. Jis sveikino visus dalyvius. Sakė: Mielieji, man labai malonu pamatyti Jūsų saulėtą Floridą ir susitikti senus pažįstamus, nes kaip kurios prisimenu iš susitikimo Lietuvoje. Dėkoju visiems už draugišką priėmimą. Taipgi dėkoju drg. Verutei ir Valiui Bunkams už širdingą mūsų globojimą ju namuose. Banga Lukoševičienė taipgi pasveikino visus. Ji sakė: "Man miela su jumis susipažinti, pasikalbėti." Dėkojo už gražų priėmimą, linkėjo viso geriausio ir kvietė atsilankyti į Lietuvą. Sakė: "Jūs busite mūsų svečiai, kaip mes esame jūsų."

Banga įteikė mūsų organizacijoms lietuviškų pokštelio. Sirdingas ačiū jai. Po kalbų dainininkas Stasys Kuzmickas padainavo svečiams solo. Taipgi Dainos mylėtojų choras padainavo. Vadovavo Helena Janulytė. Toliau sekė šokiai ir draugiški su svečiais pokalbiai.

Po to palydovai buvo pakviesti į Lietuvių Piliečių salę pietums. Reiškiau širdingą užuojautą velionio artimiesiems.

PRANEŠIMAS
Vasario 3 LLD 45 kp. susirinkimas. Vasario 10 klubo susirinkimas. Susirinkimai prasidės 10:30 val. ryto, pietūs 12 val.

Prašom visus dalyvauti. Ivyks klubo salėje, 314-15 Ave. South.

Sausio 12-tos dienos laidoje rašant apie dainininkus, dainavusius klubo renginyje gruodžio 23 dieną, nepamėntas solistas Amelijos Young vardas. Atsiprašau.

V. Bunkienė

Grupė santpetersburgiečių su svečiais iš New Yorko—Sėdi—Bronė Vaitkienė ir Robertas Feiferis. Stovi—Helen Feiferienė, Juozas Vaitkus, Verutė Bunkienė, Ieva Mizarienė, Jonas Lukoševičius, Banga Lukoševičienė ir Valys Bunkus.

KLUBO VEIKLA

Sausio 13 dieną klubiečiai savoje salėje turėjo metinį susirinkimą. Jį pravedė klubo prez. V. Bunkus. Tylos minute pagerbta miręs klubo narys Justinas Stančikas. Sekė valdybos raportai. V. Bunkus ir kiti valdybos nariai pateikė platų raportą apie klubo veiklą. Praeitais 1978 metais klubo veikla buvo brandi. Turėjome keletą koncertinių renginių, atžymėjimų bei paminėjimų. Taipgi atsilankė pas mumis keletas svečių iš T. Lietuvos. Protokolų sekr. Aldona Alekniene taipgi pateikė metinį papildytą raportą. Viceprezidentas W. Dubendris ir direktoriai užgyrė valdybos raportą. V. Bunkus padėkojo visiems praeitą metų dirbusiems klubo gerovei. Linkėjo geros sveikatos, kad ir šiais metais dirbtume sutariamai ir draugiškai. Susirinkimą pabaigus, šeimininkai M. ir A. Raskauskai pavaišino skaniais valgiais.

Po pietų buvo paminėta klubo gyvavimo 6 metų sukaktis. Ta proga kalbėjo V. Bunkus ir Tillė Lukienė. Toliau sekė koncertinė programa. Ja atliko solistai S. Kuzmickas, Larry Strack, duetas S. ir V. Kuzmickai. Dainavo Dainos Mylėtojų Chorą vyrai ir moterų oktetas, o pabaigai keletą dainų sudainavo bendras choras. Koncertą pravedė choro mokytoja Helena Janulytė. Po koncerto buvo šokiai.

MIRĖ

S. m. sausio 11 Hubert Rutland ligoninėje mirė mūsų organizaciją narys Justinas Stančikas sulaukęs apie 90 metų amžiaus. Liko liūdėti žmona Petronėlė, posūnis John Betts, sesuo Tarybų Lietuvoje, pusbrolis Jonas Stančikas, kuris gyvena St. Petersburg ir kiti giminės bei draugai. J. Stančikas buvo ramaus būdo, gražiai su visais sugyveno.

Buvo veiklus pažangiam judėjime. Buvo pašarvotas R. Lee Williams kopyčioje.

Sausio 15-tos rytą prie karsto buvo atliktas paskutinis velionio patarnavimas. Aldona Alekniene pasakė atsisveikinimo kalbą. Žmonių buvo pilna šermeninė.

Velionio palaikai sudeginti. Po to palydovai buvo pakviesti į Lietuvių Piliečių salę pietums. Reiškiau širdingą užuojautą velionio artimiesiems.

PRANEŠIMAS

Vasario 3 LLD 45 kp. susirinkimas. Vasario 10 klubo susirinkimas. Susirinkimai prasidės 10:30 val. ryto, pietūs 12 val.

Prašom visus dalyvauti. Ivyks klubo salėje, 314-15 Ave. South.

Sausio 12-tos dienos laidoje rašant apie dainininkus, dainavusius klubo renginyje gruodžio 23 dieną, nepamėntas solistas Amelijos Young vardas. Atsiprašau.

Hartford, Conn.

DEMESIO!

Laisvės Namų Bendrovės susirinkimas įvyks sausio 28 d., 157 Hungerford St., 1-mą val. p. p. Po susirinkimo bus užkandžiai. Prašome visus šerinkus dalyvauti. Bus aptarta namo ateitis ir perrinkta valdyba.

Laisvės Choras rengia kovą 18 dieną pare. Bus atžymėta Tarptautinė moters diena, kurią švenčia, atžymi visas pasaulis. Į juozapinės bus paminėtos. Bus dainų, deklamavimų ir visokių žaidimų, taipgi pietūs. Choris-tai žada padaryti šį balių daugmaž tokį, kokie būdavo praityje.

Sausio 15 dieną Anastazija Saurusaitis nuvežta į Hartford ligoninę sveikatai pataisyti. Mes visi linkime jai greitai pasveikti.

E. B.

Nubalsavo uz mirties bausmes sugrazinama

Albany, N. Y. — Valstijos seimelis (legislatura) pasakė už sugrąžinimą mirties bausmės už sunkius nusikaltimus. Kaip žinia, seimelis ir pirmiau buvo taip padaręs, bet gub. Carey jo nutarimą vetavo (atmetė). Neabejojama, kad Carey taip pasiels ir dabar. Gubernatoriaus veto atmetimui reikia dviejų trečdalių balsų daugumos. Kadangi už mirties bausmės sugrąžinimą buvo seimelyje paduota tik 94 balsų, o prieš 52, tai atmetimui veto trūksta šešių balsų.

Zinoma, gubernatoriaus gali savo nusistatymą pakeisti ir nutarimo nevetuoti. Tokiu atveju seimelio nutarimas taptų įstatymu.

GRIEŽTAI PRIEŠINGAS MOKYKLŲ SUVIENIJIMUI

New Yorkas. — Norint sutaisyti lėšas muzikos mokyklų Nannes Muzikos kolegijos ir Manhattan Muzikos Mokyklos viršininkai pradėjo derybas mokyklas sujungti. Mannes mokyklos fakulteto nariai sako, kad jie tam griežtai priešingi. Abi mokyklos esančios naudingos ir reikalingos.

Mannes mokykloje tėra tik apie 200 studentų, o Manhattan ten 750.

New York. — 1975 metais čia buvo įsteigtas Moterų patarėjų komitetas kovai su diskriminacija prieš moteris. Dabar staiga daugelio nuostabai meras Koch komitetą likvidavo. Toks jo pasiūlymas tarp miesto moterų veikėjų sukėlė giliausią pasipiktinimą.

Binghamton, N. Y.

Mūsų LDS 6 kuopos susirinkimas įvyko sausio 5 d. Šį sykį susirinkimas buvo skaitlingesnis, su visu komitetu dalyvavome 15 narių, nes su Naujaisiais metais reikia užsimokėti duokles. Mūsų finansų sekretorė J. Brown jau sugrįžo iš Kinijos, kur ji atostogavo visą mėnesį.

Pirmininkė A. Maldaikienė atidarė susirinkimą ir vadovavo. Protokolų sekretorė Marcela perskaitė praeito mėnesio susirinkimo protokolą, kuris buvo vienbalsiai priimtas. Finansų sekretorė Jenny Brown pateikė savo raportą. Taipgi buvo vienbalsiai priimtas. Išrinktas šiems metams kuopos komitetas. Pirmininke išrinkta A. Maldaikienė, protokolų sekr. ta pati Marcela, taipgi finansų sekretore palikta ta pati Jenny Brown. Išdininke išrinkta A. Pagiegalienė.

Neužbaigtų reikalų nebuvo. Gal sekančiame susirinkime kai ką paplanuosime. Susirinkimas įvyks vasario 2 d., 2 val. po pietų.

Sekretorė Jenny Brown sugrįžo iš Kinijos ne tuščiomis. Ji iš idomesnių vietų parsivežė nuotraukų kurias parodė, taipgi visiems dalyviams padalijo po suvenyrą. Ačiū jai.

Mūsų moterys apkrovė stalus visokiais gardumynais ir kavute. Tai po susirinkimo ir gražiai pabaliavojome, popietę smagiai praleidome.

Mane vėlu perrinko kuopos korespondentu. Tai ir rašau.

Pranešiu apie didelę tragediją. Mirtis iš mūsų tarpo išplėdė mano anūkė Sonija Sasutą, 28 metų jaunuolė.

Sausio 12 d. 8:30 val. ryto ji vyko pas tėvus praleisti šeštadienį. Kelias buvo leduotas, slidus. Leidžiantis pakalnė—neteko automobilio kontrolės, susidūrė su kita mašina—ir vietoj žuvo. Dabar mes ašarojame, netekę jaunos giminaitės. Paliko nuliūdusius tėvus Petrą ir Viktoriją Sasutus, seserį Kati Rohlfs ir šeimą—tris anūkes, Andrea, Karen ir Kristin, taipgi dėdė Brian Woycewsky ir 5 jo anūkus—David, Kenneth, Dongi, Suzy ir Amy, tetulę Sylvia Woycewsky, ciocę Viktoriją Walker ir senelį Joną.

Sonija gyveno Ithaca, N.Y. Ji ten dirbo knygyne (Library). Buvo gabi mergaitė. Savo priežiūroje turėjo 10 darbininkų. Buvo įsigijusi namą.

Sonija palaidota sausio 17 dieną Riverhurst kapinėse, Endicott, N. Y.

Sonija, mes liūdimė taves netekę. Išsėkis ramiai.

Jonas Vaicekauskas

VIP-CAR SERVICE

PLEASE CALL **[DURING DAY]** **VI P-0030**

• [AFTER 7 P.M.-NIGHT] **995-4343**

RESERVATIONS

SUGGESTED IN ADVANCE

Specialty: Servicing Your Needs

No Call Too Small

No Call Too Large To Handle

Servicing Primarily Ozone Park, Richmond Hill, Woodhaven Lithuanian Residents

Call Us For Inexpensive & Prompt Service

Group Riding Also Our Specialty

We Have 15 Passenger Mini Buses

Cut this Ad out and you will receive 10% Discount upon presentation to driver

Pramogų kalendorius

KOVO 4 D.

New Yorko Lietuvių Moterų Klubas minės Tarptautinės Moters Dieną—Kovo Aštuntąją.

"LAISVĖS"

DIREKTORIAMS

Pirmadienį, sausio 29 d., 1 val. po pietų įvyks "Laisvės" direktorių posėdis. Dalyvausime visi. N. Buknėnė, sekr.

BRIEFS

A card from Margaret Petrick. She says: "Spending a few months in St. Pete. Met many of my old time friends. They greeted me very warmly. Helen Siauris is taking me around. I am staying at Ritz Hotel. Trying to gain some weight. Regards to all "Laisve."

"Close up they are human automatons—miniscule, muscular, unsmiling and perfect.

They are the Russian women gymnasts whose backs are as flexible as wire, whose timing is virtually flawless, whose infallible body control is the envy of every well-trained ballet dancer."

So writes Joan Jacobson about the Soviet team of 10 women and five men who gave a performance in Baltimore recently. "The women, as usual, are the great attraction with bodies more compact than those of American gymnasts and superior ballet training," she said.

The Soviet team is described by their promoter as the young, up-and-coming gymnasts who will be seen at the 1980 Olympic competition in Moscow. They range in age from 14 to 18.

Nearly half of all children in the United States have mothers who go out to work, according to the U. S. Department of Labor.

Women have won their greatest share ever in the male-dominated Greek Parliament.

Actress Melina Mercouri, 52, and two young women who helped lead a student revolt in 1973 will be among the new faces in the Parliament. Women won 12 seats in the last elections, doubling the representation they won in 1974. The 12 still comprise only 4% of the 300 deputies.

In her job as White House adviser on women's issues, Sarah Weddington has been assigned the role of peacemaker to the factions that have polarized viewpoints among women.

The path she has chosen is an economic emphasis on issues that involve all women—married or single, white or black, young or old, urban or rural, **Ilse**

Sarah Weddington